

Tutkimuksellinen opinnäytetyö (AMK)

Sosionomi

2018

Jenni Harinen & Elli Kuronen

OSALLISTUJIEN KOKEMUKSIA SOPPAA JA SYMPATIAA - HANKKEESTA

Tutkimuksellinen opinnäytetyö

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Sosionomi

2018 | 45 sivua, 15 liitesivua

Jenni Harinen & Elli Kuronen

OSALLISTUJIIEN KOKEMUKSIA SOPPAA JA SYMPATIAA -HANKKEESTA

Tässä tutkimuksessa tukittiin asiakkaiden kokemuksia Mannerheimin lastensuojeluliiton Soppaa ja sympatiaa –hankkeessa. Tavoitteena oli selvittää asiakkaiden mielipiteitä hankkeesta ja mahdollisista hankkeen merkityksistä asiakasperheisiin. Tutkimus toteutettiin Webropol-kyselyiden avulla hankkeen toiminnan aikana paikan päällä.

Tutkimuksessa oli kolme tutkimuskysymystä, joita tarkkailtiin kyselyistä saatujen vastausten perusteella. Tutkimuskysymysten teemoina olivat hankkeen merkitys asiakasperheiden hyvinvointiin, ruoan vaikutus asiakkaiden näkökulmasta sekä lapsiperheiden palveluiden tietoisuus ja sen tarve.

Tuloksista ilmenee, että Soppaa ja sympatia –hankkeella on ollut positiivinen vaikutus asiakasperheisiin. Asiakasperheet ovat tutustuneet uusiin ihmiseen ja saaneet kokemuksia yhdessä tekemisestä.

Ruoan merkitys hankkeessa asiakkaiden näkökulmasta on positiivinen lisä hankkeen toiminnassa ja sitä kehitettiin hyväksi sekä monipuoliseksi. Vastaajista yli kymmenen prosenttia vastasi, että ruoalla ei olo merkitystä toimintaan osallistumiseen.

Useampi perheistä on saanut jotakin uutta tietoa hankkeen toimintakerroilla, muun muassa ruuasta, liikunnasta ja askartelusta. Harrastuksista ja perheiden erilaisista tapahtumista oli saatu myös saatu uutta tietoa ja he kertovat myös aloittaneensa uuden harrastuksen toiminnan myötä sekä käyneensä lapsiperheiden tapahtumissa. Puolet vastaajista kertoivat olevansa kiinnostuneita kuulemaan lisää lähialueen harrastusmahdollisuuksista, harrastuksista yleisesti ja erilaisista lapsiperheiden maksuttomista tapahtumista ja palveluista.

Konkreettinen esimerkki teoriasta näkyi hankkeessa esimerkiksi yhteisöllisyyden merkityksenä perheille ja siitä, kuinka tärkeää hankkeen asiakkaille oli päästä vuorovaikutukseen toisten lapsiperheiden kanssa. Yhteisöllisyydellä saattaa olla elintasoja tärkeämpi merkitys ihmisen hyvinvoinnissa. Hankkeen kautta olikin havaittavissa sen positiivinen vaikutus yhteisöllisyyden kautta. Tämä nousi tutkimuksen aikana myös tutkijoille merkittävänä havainnointina.

ASIASANAT:

Hyvinvointi, yhteisöllisyys, lapsiperheet

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Bachelor of Social Sciences

2018 | 45 pages, 15 pages in appendices

Jenni Harinen & Elli Kuronen

PARTICIPANTS' EXPERIENCES OF SOPPAA JA SYMPATIAA PROJECT

[Click here to enter text.](#)

This study investigates the customer experiences of Mannerheim League for Child Welfare's Soppaa ja sypatiaa (soup and sympathy) project and how the project has contributed to the everyday life of the participating families. The study was conducted in selected nurseries during the course of the project by using Webropol surveys.

The survey was designed to find the answers for whether the project has improved the wellbeing of the participating families, the importance of complimentary meal served on gatherings and how well the participant are aware of the services offered for families with children.

From the results it is evident that the Soppaa ja sympatia project has been beneficial for the families. The participant have created new social contacts and got experiences of doing things together. The served meal was considered as a versatile, tasty and valuable addition to the project. For over ten percent of the responders the complimentary meal was considered meaningless for the participation decision.

Many of the families have got at least some new information on the gatherings. Typical examples were about healthy diet, physical exercise and hobbies. Especially the information about hobbies and family activity has generated real-life effects as some families have started a new hobby and went to events designed for families with children. Half of the responders were interested to receive more information about the recreational activities nearby, overall information about hobbies and various free events and services for families with children.

To conclude the findings the possibility for interaction with other people clearly was very important for the participants and it seems the sense of community might be more meaningful for the overall wellbeing than the material standards of living

KEYWORDS:

Welfare, community, families with children

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 SAMANKALTAISET OPINNÄYTETYÖT	9
2.1 Aiemmin tehtyjä samantapaisia opinnäytetöitä	9
3 HYVINVOINTI JA SEN TUKEMINEN	11
3.1 Sosiaalinen hyvinvointi ja sosioekonominen asema	11
3.2 Huono-osaisuuden ennaltaehkäiseminen	13
3.3 Yhteisöllisyys osana hyvinvointia	15
4 VARHAINEN TUKEVA LAPSIPERHEILLE	16
4.1 Hankkeessa esille tulleita varhaisen tuen palveluita lapsiperheille	16
4.2 Maahanmuuttajaperheiden tukeminen	18
4.3 Mannerheimin lastensuojeluliiton työ lasten ja lapsiperheiden hyväksi	20
5 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT	22
5.1 Tutkimuksen tavoite ja tehtävä	22
5.2 Tutkimusmenetelmät	22
5.3 Aineiston analyysi	25
6 TUTKIMUSPROSESSIN KUVAUS	27
6.1 Tutkimuksen perusta	27
6.2 Tutkimuksen eteneminen	28
6.3 Tutkimuksen toteutus	29
7 TUTKIMUKSEN TULOKSET	31
7.1 Kyselyn tulokset kokonaisuudessa	31
7.2 Tulokset suhteessa tutkimuskysymyksiin	35
7.3 Päättelöt	37
8 POHDINTA	39
8.1 Tutkimuksen luotettavuus	39
8.2 Sosionomi (AMK), lapsiperheet ja Soppaa ja sympatia –hanke	39
8.3 Oman oppimisen arviointi ja ammatillinen kasvu	41
LÄHTEET	44

LIITTEET

Liite 1. Opinnäytetyön aikataulus

Liite 2. Webropo-kyselyn kysymykset ja vastaukset

KUVAT

Kuva 1. Heijastinaskarteluja (c Miia Päiviö & Jenni Vuorio 2018).

Kuva 2. Ystävyyshaidot (c Miia Päiviö & Jenni Vuorio 2018).

Kuva 3. Ruokatarjoilu (c Miia Päiviö & Jenni Vuorio 2018).

Kuva 4. Taideteoksia (c Miia Päiviö & Jenni Vuorio 2018).

1 JOHDANTO

Vanhempi tarvitsee ympärilleen ihmisiä ja erityisesti pienten lasten vanhemmat kaipaavat vuorovaikutusta muiden aikuisten kanssa. Myös muiden lapsiperheiden tapaaminen ja toisaalta oman ajan ottaminen, auttavat jaksamaan sekä vanhempana että kumppanina. (Väestöliitto 2018.)

Maahanmuuttajaperheiden ja -lasten määrä nousee Suomessa tasaisesti koko ajan. Maailmalla kansainväliset suositukset neuvovat, että alle kouluikäisten maahanmuuttajalasten perheiden huomioimiseen pitäisi panostaa normaalia enemmän syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Vanhempia pitäisi tukea vanhemmuuteen jatkuvasti, sillä he saattavat kohdata arjessaan paljon muitakin haasteita liittyen sopeutumiseen ja kielimuuriin. Näitä saattavat olla esimerkiksi pieni tai puutteellinen tukiverkosto uudessa kotimaassa ja vaikeuksia sopeutua länsimaalaiseen kasvatuskulttuuriin. Onkin ratkaisevaa kuunnella maahanmuuttajaperheiden tarpeita ja kokemuksia, jotta heidän jokapäiväistä arkeaan saataisiin helpommaksi ja sopeutuminen ja kotoutuminen uuteen yhteiskuntaan olisi helpompaa ja nopeampaa. Erityisesti maahanmuuttajataustaiset perheet kaipaavat taloudellista apua ja vertaistukea sekä ystäviä valtaväestön edustajista. (Lastikka & Lipponen 2016.)

Soppaa ja sympatiaa -toimintamalli on Mannerheimin lastensuojeluliiton (myöhemmin MLL) Varsinais-Suomen piirijärjestön toteuttama, syrjäytymistä ennaltaehkäisevä, matalankynnyksen hanke. Soppaa ja sympatiaa -hankkeen tavoitteena on tukea turkulaisten perheiden vanhemmuutta ja vahvistaa heidän omia voimavarojaan. Tavoitteena on myös vähentää yksinäisyyden uhkaa ja lisätä perheiden positiivisia ihmissuhteita sekä vertaistukea lähiympäristössä. Hanke on kolmivuotinen ja sitä rahoittaa STEA. Hankkeen toiminta on alkanut vuonna 2017 ja kestää ainakin vuoteen 2020. Se on osana Kaikille eväät elämään avustusohjelmää. Yhteistyökumppaneina hankkeelle toimivat Turun kaupunki ja Sateenkaari Koto ry.

Soppaa ja sympatiaa -hankkeessa tarjotaan päiväkotikäisten lasten perheille ilmainen päivällinen ja mukavaa yhdessäoloa, keskustelua sekä tekemistä. Toimintakerroilla tarjotaan päivällisen sekä toiminnan lisäksi esimerkiksi terveyskasvatusta ja palveluohjausta. Hanke toimii tutkimuksen tekemisen aikana Turussa neljässä eri päiväkodissa, jotka sijaitsevat monikulttuurisilla ja sosioekonomisesti heikoilla alueilla.

Tässä tutkimuksessa tutkimustavoitteena oli selvittää Mannerheimin lastensuojeluliiton Soppaa ja sympatiaa -hankkeen asiakasperheiden mielipiteitä hankkeesta, sen toimivuudesta ja toiminnasta. Tutkimuksessa kartoitettiin myös asiakkaiden jo saatua tietoisuutta lapsiperheiden palveluista ja siitä ovatko he kiinnostuneita saamaan niistä lisätietoa. Lisäksi tutkimuksessa kysyttiin vaikuttiko hankkeen ruokatarjoilu perheiden osallistumiseen toimintakerroille. Tutkimus toteutettiin Webropol-kyselyn avulla. Tehtävänä oli tehdä Webropol-kysymykset, toteuttaa kyselyt hankkeen toiminnan sisällä ja tuoda vastaukset esille. Näiden lisäksi vastauksia pohdittiin teorian ja tutkimuskysymysten kautta.

Tutkimuskysymykset tutkimuksessa olivat:

1. Millaista merkitystä Soppaa ja sympatia –hankkeella on ollut asiakasperheiden hyvinvointiin?
2. Millainen vaikutus ruoalla on hankkeessa asiakkaiden näkökulmasta?
3. Mistä lapsiperheiden palveluista asiakasperheet ovat jo saaneet tietoa ja mistä heillä olisi halukkuutta saada lisää tietoa hankkeen kautta?

Idea opinnäytetyöhön lähti erään keskustelun pohjalta. Toimeksiantajalla oli alkanut uusi hanke ja heillä oli tarve kartoittaa asiakkaiden mielipidettä hankkeesta ja palautteen pohjalta kehittää hanketta asiakkaiden tarpeiden mukaiseksi. Lopulta hankkeen kokemuksia alettiin koota opinnäytetyöprojektiksi. Tutkimuksen tekijät suuntautuvat sosionomin opinnoissaan varhaiskasvatukseen, joten opinnäytetyön kohderyhmä sekä ennaltaehkäisevä toiminta sopivat hyvin suuntautumisvaihtoehtoon.

Tutkimuksen ja hankkeen ajankohtaisuus näkyy lapsiperheiden ja maahanmuuttajataustaistenperheiden kanssa tehtävässä työssä. Erityisesti perheiden voimavarojen tukeminen ja positiivisten kokemusten tarjoaminen sekä päiväkodin perheiden yhteisöllisyyden lisääminen ovat olleet keskeisiä teemoja hankkeessa ja tutkimuksessa.

Hankkeen toiminta on myös opinnäytetyöprojektin aikana levinnyt Turusta Uuteenkaupunkiin, Kustaviin ja Taivassaloon. Tarve perheiden tukemiseen ja hankkeen kehittämiseen asiakkaiden tarpeita vastaavaksi on siis suuri.

Kappaleessa kaksi on avattu muutamia aiempia opinnäytetöitä, joissa on käsitelty samanlaisia teemoja ja osassa käytetty samoja tutkimusmenetelmiä kuin tässä tutkimuksessa. Kappaleet kolme ja neljä ovat sisältävät tietoperustaa, jotka koskevat hankkeen asiakasperheitä sekä tutkimuskysymysten teemoja. Tietoperusta käsittelee hyvinvointia ja sen tukemista sekä varhaista tukea lapsiperheissä. Kappaleet viisi ja kuusi käsittelevät tutkimuksen tavoitteita, menetelmiä, lähtökohtia sekä sen etenemistä ja toteutusta. Seitsemännessä kappaleessa on kirjoitettu kyselyistä saadut tulokset sekä pohdittu niitä suhteessa tutkimuskysymyksiin. Viimeisessä kappaleessa on avattu tutkimuksen luotettavuutta, sosionomin (amk) roolia lapsiperheiden hyvinvoinnin tukemisessa sekä pohdittu omaa oppimista ammatillisen kasvun ja kehityksen kautta.

2 SAMANKALTAISET OPINNÄYTETYÖT

2.1 Aiemmin tehtyjä samantapaisia opinnäytetöitä

Soppaa ja sympatiaa –hanke on ainutlaatuinen, joten samanlaisesta toiminnasta ei löydy vastaavaa tutkimusta. Aihealuetta sivuavia opinnäytetöinä tehtyjä tutkimuksia löytyy liittyen esimerkiksi yhteisöllisyyden merkityksestä lapsiperheiden sosiaaliseen hyvinvointiin, maksullisen ruoan merkityksestä yleisötapahtumassa, kokemuksia tuen saamisesta vertaistukiryhmästä sekä perhekeskustoiminnan merkityksestä lapsen sosiaaliseen kehitykseen.

Tienpää ja Tynjälä (2015) ovat selvittäneet opinnäytetyössään yhteisöllisyyden merkityksestä lapsiperheiden sosiaaliseen hyvinvointiin Lehtimäen Rannankylän lapsiperheiden kokemana. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, mitkä asiat vaikuttavat Rannankylän kyläyhdistyksen toimintaan osallistuvien perheiden sosiaaliseen hyvinvointiin sekä miten perheet kokevat sosiaaliset suhteensa. Opinnäytetyössä selvitettiin myös osallistujien näkökulmaa yhteisöllisyyden lisääntymisestä kyläyhdistyksen tapahtumien ja toiminnan avulla sekä miten kyläyhteisöllisyys vaikuttaa perheiden sosiaaliseen hyvinvointiin. Aineistoa tutkimukseen he keräsivät kyläyhdistyksen järjestämänä perhepäivänä kyselylomakkeen avulla. Tutkimus oli pääasiassa kvalitatiivinen, mutta se sisälsi myös kvantitatiivista aineistoa. Kyseisen opinnäytetyön tulosten perustella kyläyhdistyksen tapahtumat ja toiminta tarjoavat perheille tarjoavat sosiaalisten verkostojen luomiseen, jolloin kyläläiset kokevat yhteisöllisyyttä ja saavat tukea sosiaaliseen hyvinvointiin.

Tiensuun (2016) opinnäytetyö Ensimmäisen lapsen saaneiden äitien kokemuksia vertaistuesta kuvailee, millaista vertaistukea Esikko-ryhmästä ensimmäisen lapsen saaneet äidit ovat saaneet. Tämä opinnäytetyö on laadullinen tutkimus, jonka aineisto kerättiin teemahaastattelulla, johon osallistui viisi äitiä. Tiensuun opinnäytetyön tavoitteena oli kuvata, millaista vertaistukea uuteen arkeensa ensimmäisen lapsensa saaneet äidit ja perheet olivat saaneet Esikko-ryhmästä. Toisena tavoitteena oli kerätä informaatiota, jonka avulla Esikko-ryhmän ohjaajat ja Oulun kaupungin perhepalvelut voivat kehittää ryhmän toimintaa ja sen merkityksellisyyttä perheille. Tuloksista ilmenee äitien kokeneen saaneen ryhmästä uusia sosiaalisia suhteita elämäänsä sekä emotionaalista tukea vertaisiltaan. Ryhmän äidit olivat kertoneet erityisesti kokemusten

ja käytännön neuvojen jakamisen tärkeäksi arjen sujuvuuteen. Opinnäytetyössä haastatellut ryhmän äidit olivat tuoneet esille myös oman henkisen ryhmän löytämisen tärkeyden ja kertoivat tämä kyseisen Esikko-ryhmän olevan osa heidän sosiaalista verkostoaan.

Laura Mykkälä (2009) on lähtenyt selvittämään opinnäytetyössään Tornion Perhekeskuksen vaikutusta lapsen sosiaaliseen kehitykseen. Tutkimuksessa tarkastellaan Perhekeskuksessa käyneiden perheiden saamaa tukea lasten sosiaaliseen kehitykseen ja syitä Perhekeskuksessa käyntiin. Opinnäytetyössä on nostettu teoreettisiksi käsitteiksi sosiaalisuus, sosiaalinen kehitys ja perhekeskustoiminta. Sosiaalisuutta on määritelty ominaisuudeksi, joka kehittyy vuorovaikutuksessa. Myös lasten sosiaalinen kehitys tapahtuu vuorovaikutuksessa jo heti varhaisesta iästä alkaen. Perhekeskus taas on tässä opinnäytetyössä esitetty perheiden vuorovaikutuksellisenä kohtaamispaikkana. Opinnäytetyö on kvalitatiivinen tutkimus, joka on toteutettu kyselyn, haastatteluiden sekä kirjallisuuden avulla. Tuloksista nousee Perhekeskuksen positiivinen vaikutus lasten sosiaaliseen kehitykseen leikin ja eri toimintojen avulla. Sosiaalisten suhteiden sekä hyvinvoinnin kannalta Perhekeskuksen toimintaa pidettiin tärkeänä lapsille sekä äideille, jotka ovat tutkimuksen mukaan pääasiallisia perhekeskuksessa käyviä vanhempia. Tutkimuksesta tehdyissä johtopäätöksissä todetaan Tornion Perhekeskuksen toiminnan olevan tärkeää lapsen kehityksen kannalta ja siksi sen toiminnan jatkuvuus sekä pysyvyys olisi keskeistä. Johtopäätöksissä kerrotaan havainnoista, joista voi päätellä merkityksellisyyden myös ennaltaehkäisevän lastensuojelun kannalta. Nämä olivat lasten kehityksen lisäksi, myös äitien hyvinvoinnin lisääntyminen vertaistuen sekä kasvatuksellisiin pulmiin saadun ammatillisten neuvojen avulla.

Näissä opinnäytetöissä nousee esille vertaistuen sekä yhteisöllisen toiminnan positiivinen merkitys sosiaaliseen hyvinvointiin, joka on myös avain asemassa Soppaa ja sympatiaa -hankkeessa. Matalan kynnyksen palvelu, joka on paikkana myös helposti lähestyttävissä, yhdistivät näitä opinnäytetöitä sekä tutkimuksen hanketta. Soppaa ja sympatia -hanke järjestetään päiväkodissa, joka on perheille jo ennestään tuttua. Toiminnallisuus ja teemat avaavat puheenaiheita, joiden kautta vanhemmat saattavat löytää vertaisiaan ja näin jakaa kokemuksiaan sekä luoda mahdollisesti uusia sosiaalisia suhteita.

3 HYVINVOINTI JA SEN TUKEMINEN

3.1 Sosiaalinen hyvinvointi ja sosioekonominen asema

Hyvinvointi on vielä psykologisesti määriteltyä onnellisuuttakin kokonaisvaltaisempi käsite. Se sisältää kaiken sen, minkä yksilö subjektiivisesti kokee hyväksi elämäksi juuri itselleen. Hyvinvointi koetaan eri tavalla ja eri painoituksin, esimerkiksi terveys ja toimeentulo ovat varmasti kaikille tärkeitä hyvän elämän kannalta, mutta niiden painotus ja suhde toisiinsa ja yksilöön itseensä vaihtelee yksilöllisesti ja myös elämätilanteen mukaan. (Kainulainen & Saari 2013, 22-25.)

Sosiaaliseen hyvinvointiin liittyviä perusosatekijöitä, esimerkiksi terveys ja toimeentulo, joiden toteutumisen myötä yksilön elämänlaatu kasvaa ovat myös mahdollisuus tunteisiin ja niiden ilmaistamiseen, kuten rakastamiseen ja rakastetuksi tulemiseen. Elinympäristön tulisi myös olla vapaa ja sellainen, jossa yksilö ei altistu jatkuvaan ja kasautuvaan pelkoon ja ahdistukseen. Elinympäristössä tulee olla mahdollisuus leikkiin, nauruun ja yksilölle mielekkääseen tekemiseen. Ihmisellä tulee myös olla oikeus halutessaan osallistua yhteiskunnalliseen ja poliittiseen vaikuttamiseen ja hänellä tulee olla omien tarpeidensa mukaan puhe- ja kokoontumisvapaus. Yksilön yhteys toisiin ihmisiin ja vuorovaikutuksessa muiden kanssa olemisen mahdollisuus vaikuttavat sekä yksilön omaan hyvinvointiin, että hänen kykyynsä toimia muiden kanssa oppia kohtelemaan muita normien mukaan. Kun yksilöllä on kyky asettua toisen asemaan ja hän erottaa oikean väärästä, kehittää se kriittistä ajattelua ja ennaltaehkäisee syrjivää käytöstä muita kohtaan. Tähän liittyy myös kyky huolehtia luonnosta ja ympäristöstä, kuten kasveista ja eläimistä. (Terveyskirjasto 2017.)

Huono-osaisuus ja hyvinvointi ovat laajoja ja toisiinsa liittyviä käsitteitä. Ne kumpikin viittaavat suomen kielessä sekä yksilön että yhteisön hyvinvointiin. Ne voidaan jakaa psyykkiseen ja fyysiseen terveyteen, materiaaliseen hyvinvointiin ja koettuun hyvinvointiin tai elämänlaatuun. (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2014.)

Yhdessä syöminen ja ruokailu eivät ole pelkästään ravinnon tankkaamista, vaan yhdessä syödyt ja nautitut ateriat vahvistavat ihmisten välisiä suhteita. Lisäksi yhteisen aterian äärelle on hyvä perheen rauhoittua. Lapsen hyvinvointia ja huomatuksi ja kuulluksi tulemisen tunnetta vahvistavat koko perheen pysähtyminen yhteiselle aterialle. (Neuvokas perhe 2015.)

Kuva 1. Heijastinaskarteluja (c Miia Päiviö & Jenni Vuorio 2018).

Ruokaan ja ruokailuun liitetään monenlaisia erilaisia arvoja, joilla ihmiset määrittelevät omaa maailmankuvaansa. Arvoja määrittelee esimerkiksi henkilön taustalla oleva kulttuuri ja uskonto tai muu elämäntapa. Grönroosin mukaan asiakkaan näkökulmasta katsottuna arvot ovat nousseet myös osaksi palveluprosessia ja tarjottava ruoka on tärkeä osa palvelua. (Grönroos 2009, 25-26.)

Sosioekonomisesta asemasta puhuttaessa tarkoitetaan usein hyvinvoinnin aineellista laajuutta ja hyvinvoinnin ylläpitämisen edellytyksiä. Omaisuus sekä tulot ovat hyvinvointia edistäviä aineellisia resursseja, joiden hankkimiseen vaikuttavat koulutus,

ammatti sekä asema työelämässä. Koulutus muokkaa tietoja ja taitoja sekä on suoraan vaikutuksessa ammattiasemaan. Koulutus sekä ammattiasema vaikuttavat suoraan elinoloihin. Näistä muokkautuvat arvot vaikuttavat toimintaan sekä käyttäytymiseen, joilla on merkitys työolojen myötä toimeentuloon. Taloudellinen tilanne taas säätelee asumisolaja, kulutusmahdollisuuksia sekä elintapoja, joilla on selkeä yhteys hyvinvointiin ja terveyteen. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2015a.)

Heikon sosioekonomisen aseman perinteen sekä arkisen elinympäristön riskit toimivat vaarantavina tekijöinä terveydelle. Eriarvoisuus saattaa määritellä erimerkiksi palvelujen saantia, koulutusmahdollisuuksia sekä työnsaantiin. Sosiaalisen eriarvoisuuden vähentämisellä saattaa olla moninaisia vaikutuksia perheissä pitkälle tulevaisuuteen. Eriarvoisuuden minimointi edistää heikon sosioekonomisten aseman tilaa ja on näin merkityksellinen ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin sekä yhteiskunnalliseen asemaan. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2015b.)

3.2 Huono-osaisuuden ennaltaehkäiseminen

Huono-osaisuudella tarkoitetaan erilaisia hyvinvoinnin ongelmia ja haasteita, esimerkiksi köyhyyttä, työttömyyttä ja mielenterveys- ja päihdeongelmia. Näiden haasteiden periytymistä vanhemmilta lapselle kutsutaan huono-osaisuuden ylisukupolvisuudeksi. Ylisukupolvisuuteen vaikuttavat lapsen sosioekonomisen taustan lisäksi myös biologiset ja geneettiset tekijät, mutta yhtä lailla myös yhteiskunnalliset tekijät ja tilanteet. Näillä elämää rasittavilla muuttujilla voi pitkään jatkuessaan ja kasautuessaan olla pitkäaikaisia ja merkittäviä seurauksia lapsen myöhempään elämään. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2016.)

Huono-osaisuus on ilmiö, jolle ei ole yksinkertaista määritelmää. Se on käsite, jolla tarkoitetaan yleensä yhteiskunnan "alemmman kerroksen" ihmisiä ja heidän hyvinvointiaan. Huono-osaisuuteen vaikuttaa sekä itsetehdyt elämänvalinnat, esimerkiksi päihteiden käyttäminen, että asiat, joihin ei itse pysty vaikuttamaan, esimerkiksi sairaudet tai vammat. Huono-osaisuuteen liittyykin taloudellisen niukkuuden tai jopa köyhyyden lisäksi myös fyysinen ja psyykinen hyvinvointi, sillä esimerkiksi mielenterveysongelmat tai huono fyysinen toimintakyky voivat aiheuttaa huono-

osaisuutta. Huono-osaisuus on siis monimuotoinen monien tekijöiden summa ja siihen vaikuttavat useat eri asiat. (Kainulainen & Saari 2013, 22.)

Mielessä tulee pitää, että huono-osainen ei tarkoita huonoa ihmistä eikä huono-osainen aina pidä itseään huono-osaisena. Yhteiskunnan näkökulmasta katsottuna huono-osainen voisi olla esimerkiksi pienipalkkainen yksinhuoltajaäiti, jolla on kehitysvammainen lapsi. Äidin subjektiivinen kokemus omasta huono-osaisuudestaan saattaa kuitenkin olla täysin toisenlainen. (Kainulainen & Saari 2013, 22-23.)

Lasten koulutus ja sitä kautta työllisyys ja työllistyminen sekä taloudellinen pärjääminen ovat verrattavissa heidän vanhempiensa koulutustaustaan, työllisyyteen ja toimeentuloon. Vanhempien koulutustaso ja taloudelliset vaikeudet näkyvät myös lasten mielenterveyden ongelmassa ja toimeentulotuen asiakuutena. Mielenterveysongelmien periytyvyyteen vaikuttaa ympäristötekijöiden lisäksi myös geneettiset tekijät, mutta lapsuudenperheen puutteelliset vuorovaikutus- ja kiintymyssuhteet sekä turvattomuuden tunne vaikuttavat henkisiin voimavaroihin; vakaan psyyken ja positiivisen minäkuvan kehittymiseen. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2016.)

Huono-osaisuuden ylisukupolvisuuden ennaltaehkäisy onnistuu parhaiten moniammatillisella tiimityöllä. Asiakkaan ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten yhteistyöllä pystytään vaikuttamaan kokonaisvaltaisesti perheen hyvinvointiin ja voimavaroihin. Varhaisen tuen antaminen ja perheen pääsy palveluiden piiriin ovat avainasemassa. Myös perheen tieto erilaisten palveluiden saatavuudesta ja sosiaalisen tuen saaminen ovat merkityksellisiä tekijöitä huono-osaisuuden ennaltaehkäisyssä. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2016.)

Syrjäytymisessä on havaittavissa ylisukupolvisuus, eli sen on huomattu periytyvän vanhemmilta lapsille. Vaikuttavia tekijöitä ovat mm. vanhempien alhainen koulutustaso ja perheen yleinen huono-osaisuus, kuten toimeentulo, terveyden ongelmat ja elintavat. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2016.)

Syrjäytyminen on monien osien summa ja monimutkainen prosessi, joka kehittyy pitkän ajan kuluessa. Syrjäytymisen syitä ovat mm. sosiaaliset ongelmat ja niiden kasautuminen. Syrjäytynyt ihminen yleensä erkaantuu yhteiskunnastamme, hän ei kykene osallistumaan yhteiskunnan toimintaan. (Seppälä 2011.)

3.3 Yhteisöllisyys osana hyvinvointia

Yhteisö koostuu erillisistä yksilöistä, joita yhdistää esimerkiksi yhteinen tausta, tehtävä, rooli, asema tai tavoite. Yhteisöllisyys kasvattaa sen jäsenten sosiaalista pääomaa. Pelkästään jonkin yhteisön olemassa oleminen ei silti vielä tarkoita, että yhteisön jäsenet tuntisivat yhteisöllisyyttä. Yhteisöllisyyden tunteen luomiseen ja syntymiseen tarvitaan yhteisön jäsenten keskinäistä kommunikaatiota, luottamusta ja avoimuutta. Yhteisö antaa jäsenelleen eniten sosiaalista pääomaa silloin, kun yksilö tuntee olevansa tärkeä ja hyväksytty yhteisön jäsen. (Opetushallitus 2013.)

Tarve kuulua johonkin ryhmään ja tuntee yhteenkuuluvuutta saattaa olla ihmiselle elintasoja tärkeämpi tarve. Ihalainen ja Kettunen kuvailevat yhteenkuuluvuuden tunnetta tilanteella, jossa rahaa ei ole, mutta ystäviä riittää, ja tämä tilanne on useamman mielestä parempi kuin päinvastainen. Sosiaalisella pääomalla kuvataan ihmisten ja ryhmien välisiä sosiaalisia suhteita, jotka muodostavat keskinäistä vuorovaikutusta ja luottamusta. Aktiivisesti sosiaaliin tilanteisiin osallistuvat ihmiset tuntevat itsensä terveemmiksi kuin ne, joiden sosiaalinen osallistuminen lähipiiriin tai yhteiskuntaan on niukempaa. Sosiaalisella pääomalla ja sen laadulla on vaikutus yksilön terveyteen ja hyvinvointiin. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2015.)

4 VARHAINEN TUKI LAPSIPERHEILLE

4.1 Hankkeessa esille tulleita varhaisen tuen palveluita lapsiperheille

Palveluohjaus nousee hankkeessa eri teemojen avulla. Turun varhaiskasvatuksessa ehkäisevää lastensuojelua toteutetaan tarjoamalla perheille ennaltaehkäisevästi tukea lapsen huolenpitoon ja kasvatukseen. Hankkeen yhteistyöpäiväkodit sijaitsevat sosioekonomisesti heikoilla asuinalueilla ja perheet ovat joissakin päiväkodeissa jopa 80-prosenttisesti maahanmuuttajataustaisia. Palveluohjaus ja vertaisperheiden tapaaminen ovat avainasemassa kotoutumisessa ja syrjäytymisen ennaltaehkäisyssä. Hankkeen työelämän edustajat haluavat kyselyn kautta kerätä tietoa hankkeeseen osallistuvilta perheiltä perheiden taustoista sekä heidän kokemuksiaan, mielipiteitään ja palautetta hankkeesta ja sen järjestämisestä. Näiden tietojen avulla hanketta pystytään muokkaamaan osallistuvien perheiden tarpeita ja mielenkiintoja vastaavaksi. Tietoa kerätään toiminnan lisäksi ruoan merkityksestä osana tapahtumaa. Lapsiperheille tai odottaville äideille on Suomessa tarjolla monia erilaisia varhaisen tuen palveluja, joista suurin osa on perheille itselleen maksuttomia. Palveluilla tuetaan vanhempien jaksamista ja lasten kasvatusta yhteistyössä perheen ja ammattilaisten kanssa sekä turvataan näin kaikille lapsille turvallinen ja hyvinvoiva kasvuympäristö. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2017a.)

Neuvola ja muut terveystalvelut

Erilaisia neuvolapalveluita Suomessa saavat kaikki raskaana olevat naiset, lasta odottavat perheet ja alle kouluikäiset lapset sekä heidän perheensä. Äitiys- ja lastenneuvolassa seurataan sikiön ja lapsen hyvinvointia ja kehitystä, tarkastellaan äidin ja muun perheen hyvinvointia ja jaksamista, neuvotaan kasvatuksessa ja tuetaan vanhemmuudessa. Neuvolan tehtävänä on myös lapsen ja perheen erityisen tuen tarpeen varhainen tunnistaminen ja palveluihin ohjaaminen. Neuvolat tekevät yhteistyötä muiden lapsiperheiden palvelujen, esimerkiksi päivähoidon ja lastensuojelun, kanssa. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2017b.)

Lasten muusta terveydenhuollosta ja sairaanhoidosta huolehtivat paikallisten terveyskeskusten lääkärit, sairaanhoitajat ja terveydenhoitajat, johon pääse varaamalla ajan. Terveyskeskuspalvelut ovat usein maksuttomia. Suun terveydenhuollosta vastaa paikallinen hammashuolto. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2017a.)

Päivähoito ja esiopetus

Suomessa lasten päivähoito koostuu hoidosta, kasvatuksesta ja opetuksesta, eli varhaiskasvatuksesta. Varhaiskasvatus tukee lapsen kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä sekä samalla mahdollistaa vanhempien työssä käymisen. Päivähoitoa voidaan järjestää kunnallisena palveluna osa- tai kokopäiväsenä päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai ryhmäperhepäivähoidossa. Lisäksi lasten päivähoitoa järjestävät myös yksityiset päivähoitopalveluiden tuottajat sekä kolmannen sektorin puolella seurakunnat ja erilaiset järjestöt. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2017a.)

Päivähoidon varhaiskasvatuksesta peritän vanhemmilta päivähoitomaksua. Maksun suuruus riippuu muun muassa perheen tuloista, perheen koosta ja siitä, kuinka paljon aikaa lapsi päivähoitossa viettää. Jokaisella alle kouluikäisellä lapsella on oikeus viettää varhaiskasvatuksen piirissä vähintään 20 tuntia viikossa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017.)

Esiopetus tarkoittaa ennen koulun aloittamista käytävää koulumaailmaan ja koulunkäyntiin orientoivaa opetusta. Se järjestetään päivähoiton tai koulun yhteydessä ja kuuluu oppivelvollisuuden piiriin. Esiopetus on perheille maksutonta. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2017a.)

Kasvatus- ja perheneuvonta

Lasten ongelmiin kotona ja päivähoitossa sekä perhe- ja parisuhdeongelmiin voi saada asiantuntija-apua ja neuvontaa kasvatus- ja perheneuvonnassa. Asiantuntijoilta voi myös pyytää lausuntoa muita viranomaisia varten. Kasvatus- ja perheneuvolaan voi hakeutua esimerkiksi, mikäli lapsen käytös tai tunne-elämä herättää huolta, mikäli vanhemmat tarvitsevat neuvontaa vanhemmuuden tai keskinäisten ristiriitojen vuoksi tai mikäli perheessä muuten eletään vaikeaa elämäntilannetta syystä tai toisesta. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2017c.)

Lastensuojelu

Lastensuojelulla tarkoitetaan lapsen turvallisen ja tasapainoisen kasvuympäristön turvaamista. Ehkäisevällä lastensuojelulla taas tarkoitetaan niitä toimia, joiden avulla tuetaan, turvataan ja edistetään lasten ja nuorten kasvua ja tuetaan vanhempia. Näitä toimia ovat esimerkiksi neuvoloiden, päivähoidon, terveydenhuollon ja muiden lapsen ja perheen kanssa tekemisissä olevien tahojen tuki perheen hyvinvoinnin edistämiseksi. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2017d.)

Avohuollon tukitoimia annetaan perheelle, jos lapsen kasvuolosuhteet tai lapsi itse vaarantavat lapsen kokonaisvaltaisen kasvun ja kehityksen. Avohuollon tukitoimena voidaan käyttää perheen luokse vietäviä palveluita, kuten tukihenkilöä, perhetyötä, terapiaa tai vertaisryhmätoimintaa. Jos perheen tai lapsen tilanne ei korjaannu avohuollon toimilla ja lapsen kasvu ja kehitys vaarantuvat vakavasti, voidaan käyttää huostaanottoa, mikäli sen katsotaan olevan lapsen edun mukaista. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2017d.)

Huoltajuus, elatus ja isyyden tunnustaminen

Suomessa lapsilla on oikeus saada huolenpitoa, kasvatusta ja elatusta ensisijaisesti aina omilta, usein miten biologisilta, vanhemmiltaan. Mikäli lapsen vanhemmat eivät elä ja asu yhdessä, on heidän sovittava lapsen huoltajuudesta, elatuksesta ja tapaamisista erikseen yhteisellä sopimuksella. Vanhempien avioliiton ulkopuolella syntyneen lapsen isyys vahvistetaan Suomessa isyyden tunnustamisen perusteella tai vaihtoehtoisesti tuomioistuimen päätöksellä. Kun taas avioliitossa syntyneen lapsen isäksi katsotaan automaattisesti äidin aviomies. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2017e.)

4.2 Maahanmuuttajaperheiden tukeminen

Koko Suomen väestöstä maahanmuuttajia on noin neljä prosenttia, ja vaikka suomalaiset mieltävät maahanmuuttajista puhuttaessa maahanmuuttajan helposti afrikkalaistaustaisiksi tai Lähi-itä-taustaiseksi pakolaiseksi, suurin osa Suomeen muuttaneista maahanmuuttajista ovat kuitenkin eurooppalaistaustaisia. Vain noin 15% kaikista maahanmuuttajista on pakolaisia tai turvapakanhakijoita. Maahanmuuttajakäsite onkin hyvin epätarkka ja viittaa suureen määrään hyvin erilaisista kulttuureista tulleisiin ihmisiin. Syytä on myös pohtia, kuinka kauan maahanmuuttaja on maahanmuuttaja tai koska hänestä tulee suomalainen. (Säävälä 2011, 7–9.)

Kotoutuminen on sopeutumista uuteen kulttuuriin ja sitä voidaan katsoa yksilön, perheen, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmista. Siihen, kuinka pian tai helposti kotoutuminen yksilön kohdalla toteutuu, vaikuttavat monet tekijät, muun muassa henkilön sukupuoli. Miehet ovat naisia nopeampia kotoutumaan ja sopeutumaan uuteen kotimaahan. Kotoutumistoimenpiteiden ja –prosessin tulisikin siis olla yksilöllisiä ja ottaa enemmän huomioon henkilöstä itsestäänkin riippumattomat tekijät, jotta voidaan tehokkaammin ehkäistä syrjäytymistä. (Martikainen & Tiilikainen 2007, 24.)

Maahanmuuttajaperheissä vanhemmuus on erityisen haasteellista, jos perheen vanhemmat eivät vielä puhu suomea. Tämä usein tarkoittaa myös sitä, ettei heillä ole kantaväestöstä sosiaalisia verkostoja. Oman äidinkielisestä tuesta ja avusta on myös huomattavaa hyötyä perheille. Kantaväestöstä saatavat ystävät ja tukiverkostot ovat tärkeitä, sillä tietämättömyys uudesta kulttuurista ja yhteiskunnan toimintamalleista luovat omia haasteitaan vanhemmuuteen. Näin vanhempi-lapsi-asetelma saattaa kääntyä pääläelleen ja vanhemmat tarvitsevat suomen kielen puutteen vuoksi apua lapsiltaan monen asian hoitamisessa. (Alitolppa-Niitamo & Leinonen 2013, 100.)

Uudessa kotimaassa erityisesti äiti voi kokea, ettei pysty elämään vanhassa kotimaassaan totuttua elämää. Ympäristö, kieli ja ihmiset ovat vieraita ja ympäröivä kasvatuskulttuuri saattaa olla hyvinkin erilainen omassa kulttuurissa totuttuun vanhemmuuden malliin. (Säävälä 2011, 52.)

Kuva 2. Ystävyystaidot (c Miia Päiviö & Jenni Vuorio 2018).

4.3 Mannerheimin lastensuojeluliiton työ lasten ja lapsiperheiden hyväksi

Mannerheimin lastensuojeluliitto on Suomen vanhin lastensuojelujärjestö, jonka toiminta on alusta asti painottunut ennaltaehkäisevään lastensuojelutyöhön. Järjestön perustaminen alkoi jo vuonna 1917, kun sairaanhoitajana toimiva Sophie Mannerheim halusi auttaa yksinäisiä äitejä ja perusti yhdistyksen ja turvakodin heidän avukseen. Vuonna 1920, kun Sophie Mannerheim, Erik Mandelin ja Arvo Ylppö esittelivät suunnitelman lastensuojelujärjestön perustamisesta ja neuvolaverkoston luomisesta Suomeen Carl Gustaf Mannerheimille, sai alkunsa Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto. Järjestön toimintaohjelman perustana oli, että kaikilla Suomen lapsilla

olisi oikeus hyvään ja asiantuntevaan hoitoon. Järjestön tulisivat muodostamaan keskusliitto ja paikallisjärjestöt, jotka sitoutuisivat noudattamaan järjestön arvoja. (MLL 2017a.)

Mannerheimin lastensuojeluliitto on olemassa olonsa aikana tehnyt paljon tärkeää työtä suomalaisten lasten elinolojen parantamiseksi ja heidän äänensä esiin tuomiseksi. Järjestön on panostanut Suomessa ennaltaehkäisevään lastensuojelutyöhön monin eri keinoin ja ensimmäiset merkittävät uudistukset ennaltaehkäisevän lastensuojelun eteen tehtiin pian järjestön perustamisen jälkeen 1920- ja 1930-luvuilla. Näitä toimia olivat esimerkiksi vielä tänäkin päivänä Suomessa vaikuttavat äitiys- ja lastenneuvola, kasvatuneuvola ja lastenhoitajakoulutus sekä äidinmaitokeskus. Myöhemmin MLL on ollut mukana monessa muussakin Suomen kansalle tärkeässä ennaltaehkäisevässä lastensuojelu työssä, joita ovat muun muassa sotaorpojen auttaminen, paikallisten terveyskeskusten rakennuttaminen, keskoshuollon järjestäminen, ohjattu perhepäivähoito sekä lasten edunvalvonta ja perhekahvilatoiminnan kehittäminen. (MLL 2017b.)

5 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT

5.1 Tutkimuksen tavoite ja tehtävä

Tutkimuksessa selvitetään Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) Soppaa ja sympatiaa -hankkeen asiakkaiden kokemuksia sekä mielipiteitä toiminnasta. Tutkimuksen tavoitteena oli kartoittaa perheiden kokemuksia Soppaa ja sympatiaa – hankkeesta sekä kerätä hyödyllistä ja käyttökelpoista palautetta ja mahdollisia muutosehdotuksia hankkeen myöhempää kehittämistä varten. Tuloksien ja johtopäätösten pohjalta olisi mahdollista kehittää hankkeen toimintaa ja hioa toimintakertojen sisältöä vastaamaan hankkeen perheiden tarpeita ja toiveita.

Tutkimuskysymykset:

1. Millaista merkitystä Soppaa ja sympatia –hankkeella on ollut asiakasperheiden hyvinvointiin?
2. Millainen vaikutus ruoalla on hankkeessa asiakkaiden näkökulmasta?
3. Mistä lapsiperheiden palveluista asiakasperheet ovat jo saaneet tietoa ja mistä heillä olisi halukkuutta saada lisää tietoa hankkeen kautta?

5.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimus oli laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus, sen tekemisessä käytettiin sekä laadullisen että määrällisen eli kvantitatiivisen tutkimuksen menetelmiä. Osallistujien kokemuksia ja mielipiteitä selvitettiin strukturoidulla Webropol-kyselylomakkeella, joka on kvantitatiiviselle tutkimukselle tyypillinen tutkimusmenetelmä. Kyselylomake sisälsi sekä kvalitatiiviselle tutkimukselle tyypillisiä avoimia kysymyksiä, että kvantitatiiviselle tutkimukselle tyypillisiä monivalintakysymyksiä. (Hirsjärvi 2009, 135-137.)

Webropol-kyselylomakkeet täytettiin neljässä päiväkodissa luonnollisissa tilanteissa, mikä on kvalitatiiviselle tutkimukselle tyypillistä. Ihmistä käytettiin instrumenttina tiedonkeruussa ja tieto kerättiin vuorovaikutustilanteissa tutkimusten tekijöiden ja tutkittavien kesken. Suoraan ihmisten kanssa tehtävässä kvalitatiivisessa tutkimuksessa ei ollut teorian testaaminen vaan monitahoisten tutkimustulosten tarkastelu. (Hirsjärvi 2009, 164.)

Laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimuksen tuottama informaatio on paljon yksityiskohtaisempaa, kun taas määrällisen, kvantitatiivisen tutkimuksen tuottamat tulokset. Tämän lisäksi tutkimuksien erona on myös se, että määrällisen tutkimuksen tuottama aineisto on helpompi käsitellä sekä määritellä, kun laadullisen tutkimuksen, joka tuottaa sanallista dataa vaatii kategoriointia ja analysointia. (Trochim 2006.)

Kvantitatiivisen tutkimuksen ideana on taas saada tietoa, joka on luonteeltaan yleistä ja tietoa käsitellään tilastollisina yksilöinä. Aineostomäärä on usein suuri, jotta tuloksia voidaan pitää luotettavina. Määrällinen tutkimus perustuu mittaamiseen. Kvantitatiiviselle tutkimukselle tyypillistä ovat kyselylomakkeet. (Hirsijärvi 2009, 179-180.)

Kyselylomakkeiden avulla voidaan hankkia tietoa esimerkiksi toiminnasta, tosiasioista, tiedoista, asenteista, uskomuksista ja mielipiteistä. Täsmällisiä asioita pitää kysyä yksinkertaisina kysymyksinä, joko avointen kysymysten avulla tai monivalintakysymystyyppisesti. Usein kyselyyn sisältyy vastaajia itseään koskevia taustakysymyksiä, kuten sukupuoli, ikä ja perhesuhteet. (Hirsijärvi 2009, 195.)

Kysymysmuotoja ovat esimerkiksi avoimet, monivalintakysymykset, edellä mainittujen välimuoto sekä asteikkoihin perustuva kyselytyyppi. Teknologian kehitys on nostanut strukturoitujen kysymysten suosiota kvalitatiivisissa tutkimuksissa usein käytettyjen avoimien kysymysten sijaan. Avoin kysymys sallii vastaajan ilmaista itseään ja kokemuksiaan omin sanoin. Monivalintakysymykset on helpompi käsitellä sekä analysoida. On myös paljon tutkimuksia, joissa käytetään molempia kysymysmuotoja. (Hirsijärvi 2009, 197-201.)

Kyselyssä ollaan suoraan vuorovaikutuksessa tutkittavan kanssa. Etuna on, että aineiston keruuta voidaan säädellä joustavasti tilanteen edellyttämällä tavalla. Haastattelussa ihminen nähdään subjektina, joka tuo esiin itseään koskevia asioita vapaasti. Strukturoitu haastattelu eli lomakehaastattelu tapahtuu lomaketta apuna käyttäen, johon pätee hyvin strukturoitujen kysymysten piirteet. (Hirsijärvi 2009, 204-208.)

Kananen (2012) kirjoittaa Kehittämistutkimus opinnäytetyönä teoksessaan, että vastaajaksi valitaan ne henkilöt, joita ilmiö koskettaa. Toisinaan saattaa olla hankala määritellä niitä henkilöitä, jotka kuuluvat ilmiön piiriin ja joita ilmiö koskettaa. (Kananen 2012, 100-101.)

Tiedon keruu Webropol-ohjelmalla helpottaa aineiston hankintaa sekä analysointia. Vaikkakin tutkimuksessa ei varsinaisesti haastateltu asiakkaita siihen sisältyi haastattelun piirteitä, koska olimme läsnä asiakkaiden tehdessä kyselylomakkeita. Suositusten mukaan alussa olivat taustatietokysymykset ja lopussa spesifisempiä mielipidekysymyksiä. Taustatietokysymysten tarkoituksen oli saada vastaajalle tunnelma yksilöllisyydestä ja samalla hanke saa tietoa millaisia perheitä käyttää heidän palveluaan. Avoimet kysymykset muodostettiin niin, että vastaukset olisivat mahdollisemman laajoja ja monipuolisia vastaajien kokemuksista hankkeeseen osallistumisesta, jotta hanke saisi mahdollisemman paljon tietoa sekä kehittämideoita. Viimeisimpinä olivat vielä asteikkokysymykset, jolla voi antaa helposti arvosanan hankkeen toiminnalle, jos sanallinen palautteen antaminen tuntui haastavalta.

Tutkimuksessa käytetyt Webropol-kysymykset nousivat pääosin toimeksiantajien tarpeesta kartoittaa hankkeen toimivuutta. Kysymyksiä pohdittiin yhdessä työryhmänä antamaan asiakkaille mielikään kokemuksen tilanteesta, saada perheitä mahdollisesti pohtimaan omia vahvuuksiaan, mutta ennen kaikkea antamaan vastauksia toimeksiantajan asettamiin teemoihin. Kysymykset muokkaantuivat hankkeen teemoista, joita tässä tutkimuksessa on avattu myös teorian osalta. Perheiden vertaistuki, joka on yksi hankkeen tavoitteista, nousee kysymyksissä kokemuksellisten sekä hyvinvointia pohdiskelevien kysymysten kautta. Lapsiperheiden palveluista kysyttiin, koska MLL haluaa hankkeen kautta tukea myös kolmannen sektorin osallisuutta palveluiden tavoiteltavuudessa. On tärkeää, että varsinkin syrjäytymisvaarassa olevat perheet saisivat tarvitsemaansa tukea oikeaan aikaan. Yhtenä tukena arjessa voi olla myös hankkeen tarjoama ruoka ja siksi siitä haluttiinkin saada kokemuksellista tietoa asiakkailta. Mahdollistamalla vertaistuen saatavuutta, tarjoamalla ammatillistakin palveluohjausta, tuomalla hankkeen sisältöön erilaisia virikkeitä ja näiden lisäksi juuri ilmaisen ruoan tarjoaminen tekee hankkeesta ainutlaatuisen. Ruoan merkitystä kysyttiin juuri siksi, että saataisiin siitä lisää tietoa. Asiakkaiden kertomalla kokemuksella hanke voi mahdollisesti kehittää ruoan tarjoilua, nähdä millainen merkitys ruoalla on osallistumisen kannalta ja mahdollisesti laskelmoida ruoan tarjoilun kannattavuutta.

5.3 Aineiston analyysi

Kun kerättyä tutkimusaineistoa lähdetään analysoimaan, on ensimmäisenä vaiheena tietojen tarkastus. Aineistosta on tarkistettava kaksi asiaa: onko aineistossa selviä virheellisyyksiä tai puuttuuko siitä tietoja kokonaan. Joissakin tapauksissa on joitakin kyselylomakkeita jopa hylättävä esimerkiksi puutteellisten tietojen vuoksi. Seuraavana vaiheena aineiston analyysia valmistellessa on tietojen täydentäminen. Tietoja voidaan täydentää tekemällä esimerkiksi haastatteluja tai lisäkyselyitä. Kolmantena vaiheena on sitten aineiston järjestäminen ja tallentaminen itse analyysin tekemistä varten. Kvantitatiivisen tutkimuksen aineistosta muodostetaan muuttujia ja aineisto koodataan sille luodun muuttujaluokituksen mukaan. Koodaamalla saatu tutkimustulos on hyvä litteroida, jotta tuloksia on helpompi lukea ja tulkita. Tutkimuksen tekijä voi valita litteroiko hän koko tuloksen tai valikoidusti osia siitä. (Hirsjärvi ym. 2009, 221-222.)

Tutkimusta tehdessä aina ei ole selvää, milloin tutkimuksen tuloksia aletaan analysoida. Usein aineisto analysoidaan, kun aineisto on kerätty ja järjestetty. Tällainen analyysitapa sopii hyvin tutkimuksiin, joissa aineistoa on kerätty strukturoidulla lomakkeella tai kyselyllä. (Hirsjärvi ym. 2009, 223.)

Tutkimuksessa kerättyä aineistoa voidaan analysoida monella tavalla, mutta analyysitavat voidaan jakaa kahteen osaan: selittämiseen pyrkivään ja ymmärtämiseen pyrkivään lähestymistapaan. Tapaa valitessa valitaan se analyysitapa, joka parhaiten antaa vastauksen tutkimustehtävään. Kvantitatiivisen tutkimuksen pariin usein valikoituu tilastollinen analyysi ja päätelmien tekeminen. (Hirsjärvi ym. 2009, 224.)

Tavoiteltavat tulokset muokkautuvat hankkeen yleisten tavoitteiden mukaisesti. Soppaa ja sympatiaa –hankkeen tulokseksi on arvioitu muun muassa lasten ja lapsiperheiden syrjäytymisen ehkäisy, vanhempien kokemus vertaistuen saamisesta ja antamisesta, positiivisten ihmissuhteiden lisääntyminen ja sosiaalisten verkostoiden vahvistuminen. Näiden tavoitteiden lisäksi myös palveluohjauksen ja verkostotyön vahvistuminen sekä ylisukupolvinen syrjäytyminen ja korjaavan tuen tarve vähentyminen ovat aiheita, joiden vaikuttavuudesta pyrimme saamaan tuloksellisuutta tutkimuksessa.

Hanke on kolmevuotinen ja sen aikana panostetaan mahdollisimman tehokkaasti siihen, että hankkeen asiakasperheille annetaan positiivisia kokemuksia perheenä toimimisesta, yhteisöllisyydestä ja vertaisperheisiin tutustumisesta sekä kerätään perheiden kokemuksia hankkeen kehittämiseksi. Tutkimuksemme tulokset tulevat

tuomaan näkyvyyttä hankkeen toiminnan vaikutukselle sekä auttavat kehittämään toimintaa sekä mahdollisesti jatkamaan sitä.

Hankkeen kokemusten odotetaan näkyvän lisääntyvänä vertaistukena ja yhteisöllisyytenä. Kokemusten oletetaan olevan perheeseen ja perheen jaksamiseen nähden positiivisia. Lisäksi ruuan merkityksen oletetaan olevan osallistumisen kannalta olennainen ja osallistujien oletetaan saaneen jotakin uutta tietoa lapsiperheiden palveluista hankkeen kautta.

6 TUTKIMUSPROSESSIN KUVAUS

6.1 Tutkimuksen perusta

Tutkimuksessa selvitetään Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) Soppaa ja sympatiaa –hankkeen asiakkaiden kokemuksia sekä mielipiteitä toiminnasta. Soppaa ja sympatiaa toimintamallissa tarjotaan päiväkotikäisten lasten perheille ilmainen päivällinen sekä mukavaa yhdessäoloa, keskustelua ja tekemistä. Toimintakerroilla tarjotaan esimerkiksi terveystieteistä ja palveluohjausta.

Toiminta toteutetaan kuudessa Turun alueen päiväkodeissa hoitopäivän jälkeen. Paikalle ovat tervetulleita mukana olevien päiväkotien asiakasperheiden kaikki perheenjäsenet. Halikolon päiväkodissa toiminta käynnistyi lokakuussa 2017 ja marraskuussa Koukkarinkadun päiväkodissa Varissuolla. Toimintakertoja päiväkodeissa noin kaksi kertaa kuukaudessa. Vuoden 2018 aikana toiminta käynnistyi myös Lausteella Villasukan päiväkodissa sekä Härkämäessä Säkäkujan, Rahjekadun ja Peikonpesän päiväkodeissa.

Hankkeen yhteistyöpäiväkodit sijaitsevat sosioekonomisesti heikoilla asuinalueilla ja perheet ovat joissakin päiväkodeissa jopa 80-prosenttisesti maahanmuuttajataustaisia. Palveluohjus ja vertaisperheiden tapaaminen ovatkin avainasemassa kotoutumisessa ja syrjäytymisen ennaltaehkäisyssä. Soppaa ja sympatia –hanke voidaan sijoittaa ennaltaehkäisevän perhetyön piiriin. Hankkeen teemoihin kuuluvat vahvana yhteisöllisyyden tukeminen, ylisukupolvisuuden ennaltaehkäisy sekä perheen voimavarojen tukeminen. Tämän vuoksi palveluohjaus ja perheiden tietoisuus erilaisista lapsiperheiden palveluista nousee hankkeessa esiin eri teemojen avulla.

Hankkeen työelämän edustajat halusivat kyselyn kautta kerätä tietoa hankkeeseen osallistuvilta perheiltä heidän taustoistaan sekä heidän kokemuksistaan ja mielipiteistään hankkeeseen liittyen. Näiden tietojen avulla hanketta pystytään kehittämään asiakasperheiden tarpeita ja mielenkiintoja vastaavaksi. Tietoa kerättiin toiminnan mielekkyydestä ja asiakasperheiden kokemuksista hankkeen toiminnasta. Lisäksi tietoa kerättiin siitä, miten paljon ruokatarjoilu vaikutti asiakkaiden osallistumiseen hankkeen toimintaan.

Soppaa ja sympatiaa –hanke toteutetaan järjestämällä päiväkotiin päiväkotipäivän päätteeksi lapsille ja heidän perheilleen ruokailuhetki. Ruokailun yhteydessä tarjotaan perheille keskustelumahdollisuutta vahvistamaan perheiden välistä yhteisöllisyyttä ja aikuisten omaa vanhemmuutta. Teemojen mukaan vanhemmille tarjotaan myös erilaista palveluohjausta ja neuvontaa. Vertaisperheiden kanssa keskustellessa ruokailun lomassa on mahdollista jakaa omia kokemuksiaan ja saada uusia näkökulmia muiden kokemuksista. Ruokailu on tärkeä osa kokemusta, sillä rauhoittuminen yhdessä perheen kanssa ruoan ääreen ja vertaisperheiden kanssa keskustelumahdollisuuden tarjoaminen luovat kiireettömän ja kodinomaisen tunnelman.

Ruoan päiväkoteihin hankkeen tapaamisia varten tuottaa Arkea Oy. Arkea valmistaa ja toimittaa sovitusti ruoan päiväkotiin lämpimänä ja tarjoiluvalmiina. Hanke luottaa Arkean ammattilaisuuteen ja hygieniatasoon, sillä Arkea toimittaa ruokaa myös hankkeessa mukana oleville päiväkodeilla. Ruokaa tilataan aina arvioitu määrä edellisen kerran perusteella. Osallistujien määrä hankkeen toiminnassa kuitenkin vaihtelee yhden ja kolmenkymmenen välillä. Arkea on kilpailutuksessa luvannut hankkeelle samat annoshinnat, millä se tuottaa kaupungille. Näin yhden annoksen hinnaksi tulisi 3,50 euroa. Tähän sisältyy lämpimän ruoan lisäksi salaattia, leipää ja levitettä ja maitoa.

6.2 Tutkimuksen eteneminen

Soppaa ja sympatiaa –hankkeen työntekijöiden kanssa suunniteltiin alustava aikataulu opinnäytetyön ja tutkimussuunnitelman tekemiseen sekä sovittiin muutamia tapaamisia tutkimuksen toteutumisen ja kyselyn kysymysten valmistumisen seuraamiseksi. Joulukuun 2017 aikana oli tavoitteena työstää valmiiksi kyselyn kysymykset ja teemat sekä viilata kysymysten sanavalinnat ja ymmärrettävyys maahanmuuttajataustaisille henkilöille sopiviksi. Kysymysten muotoja, järjestystä ja sisältöjä muokattiin yhdessä toimeksiantajien kanssa ennen niiden toteuttamista. Kyselyä testattiin ennen varsinaista toteuttamista tutkimuksen ja hankkeen sisällä sekä sen ulkopuolella. Osa testajista oli maahanmuuttajataustaisia. Tuloksen poistettiin ennen varsinaisten kyselyiden toteuttamista, jotta testaukset eivät vaikuta oikeisiin tuloksiin. Kun kysymyslomakkeet valmistuivat Webropol-kyselyiksi, oli huhti-toukokuussa 2018 vuorossa kyselyiden tekeminen. Tätä ennen, tammi-helmikuussa 2018 tutustuttiin hankkeen toimintaan, että sen asiakkaisiin päiväkodeissa sekä toimeksiantajien kanssa.

Soppaa ja sympatiaa –hankkeen päiväkoteihin tehtiin keväällä 2018 asiakkaille kysely strukturoidun Webropol-kyselyn avulla. Tutkimusta varten käytössä oli kaksi hankkeen iPadia, joilla asiakkaat saivat kyselyn täyttää. Lisäksi asiakkaat saivat halutessaan apua kyselyn täyttämiseen. Kysymykset oli tehty mahdollisimman selkokielisiksi, mutta mikäli asiakkaat halusivat apua, kyselyn täyttämässä tai kysymysten ymmärtämisessä, saivat he tukea tutkimuksen tekijöiltä. Tutkimuksen tekijät eivät johdatelleet tai ohjanneet kyselylomakkeen täytössä, vaan auttoivat ymmärtämään kysymyksiä, esimerkiksi lukemalla kysymyksen ja vastausvaihtoehdot ääneen tai selittämällä, mitä jokin sana tarkoitti.

Päiväkodeissa, joissa kyselyitä toteutettiin noin 50% - 85% osallistujista olivat maahanmuuttajataustaisia. Mahdollisuus käyttää omaa kieltään olisi helpottanut vastaamista kysymyksiin. Toimeksiantajan toimesta olisi ollut mahdollisesti käyttää tulkkipalveluita kyselyiden tekemisen ajaksi. Tutkimuksen edetessä tämä palvelu jätettiin pois, koska kävi ilmi, että monilla suomen kielen taito oli odotettua parempi. Usein oli myös saman kotikielen omaavia perheitä mukana toiminnassa, jolloin he pystyivät tarvittaessa tulkkamaan kysymyksiä toisilleen. Tarvittaessa tukea sai englannin kielisistä tulostetuista versioista kysymyksistä. Vastajat valittiin Soppaa ja sympatiaa – hankkeeseen osallistuvien vapaaehtoisten perheiden joukosta kysymällä heidän halukkuuttaan osallistua kyselyyn. Asiakkaille kerrottiin, mihin tarkoitukseen kysely tehdään ja, että heidän vastauksensa jäävät anonyymeiksi. Saatavana oli myös pieni infoseloste kyselyn tarkoituksesta suomeksi ja englanniksi.

6.3 Tutkimuksen toteutus

Kyselyt toteutettiin Rahjekadun päivähoitoyksikössä huhtikuussa 2018, Koukkarinkadun päivähoitoyksikössä ja Sateenkaarikodon Halikolon päiväkodissa toukokuussa 2018 ja Sateenkaarikodon Peikonpesän päiväkodissa kesäkuussa 2018.

Viimeistein kyselyiden jälkeen vastauksiin tehtiin katsaus ja yhteenveto. Vastaukset käytiin läpi ja kirjoitettiin helpommin luettavaan muotoon, eikä niihin tehty minkäänlaisia muutoksia tai omia tulkintoja. Vastauksia pohdittiin suhteessa tutkimustehtäviin sekä hankkeen tavoitteisiin. Tulokset ovat tukena hankkeen kehittämisideoihin ja tuo mahdollisesti aiheita uusiin tutkimuksiin tai esimerkiksi Turun ammattikorkeakoulun projektiharjoitteluihin.

Kirjoitusprosessi alkoi vuoden alussa suunnittelun myötä sekä tutustumalla tutkimusta koskevaan teoriaan, aiempiin opinnäytetöihin ja näin hahmottui teoreettisen viitekehys. Tavoitteena oli saada teoreettinen viitekehys kokoon ennen itse tutkimuksen kyselyiden tekemisen aloittamista, sillä kysymykset pohjautuvat hankkeen tavoitteiden lisäksi koottuun teoriaan. Kirjoitusprosessia työstettiin jatkuvasti erilaisissa sykleissä. Tulosten tarkastelun aikana ne olivat pääasiassa työn alla, mutta koko ajan työstettiin kuitenkin tutkimuksen kokonaisuutta. Pohdinnat sekä oppimisen prosessointi olivat loogisesti koko tutkimusprosessin viimeisiä tehtäviä ennen tiivistelmää ja viimeistelyä.

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

7.1 Kyselyn tulokset kokonaisuudessa

Kyselyyn osallistui jokaisesta päiväkodista 5-8 perhettä ja yhteensä vastaajia oli 25. Vain kolme perhettä, joille kyselyyn vastaamista ehdotettiin, kieltäytyi vastaamasta joko huonon suomen kielen tai kiireen vuoksi. Vastaajista 88% oli naisia ja 12% miehiä. Vastaajista 52% ilmoitti kotikielekseen suomen, 16% somalin, 8% venäjän sekä 4% englannin ja arabian. 24% vastaajista ilmoitti kotikielekseen jonkin kielen muun kuin annetuista vastausvaihtoehdoista, esimerkiksi kurdin, vietnamin ja thai-kielen.

Hankkeen asiakasperheistä 64%:lla perheessä oli kaksi vanhempaa, kun taas 32% vastaajista kertoi kotonaan asuvan yhden vanhemman. Perheitä, joissa on kolme tai useampi vanhempi, oli 4%. Keskimäärin hankkeen asiakasperheiden perheissä oli 2,44 lasta. Vastaajista 48% kertoi, että heidän perheessään oli kaksi lasta. Kolmilapsisia perheitä oli vastaajista 32%, yksilapsisia perheitä 12% ja 8% vastaajista kertoi perheessään olevan lapsia viisi tai useampi. Keskimäärin (56%) perheet osallistuvat hankkeen toimintaan kahden lapsen kanssa. Yhden lapsen kanssa toimintaa kertoi osallistuvansa 20% vastaajista ja kolmen lapsen kanssa 24%.

Enemmistö kyselyyn vastanneista asiakkaista oli osallistunut hankkeen toimintaan omassa päiväkodissaan kolmesti tai useammin (72%). Kerran toimintaan osallistuneita asiakkaita oli vastaajista 20% ja kaksi kertaa osallistuneita 8%. Enemmistö vastanneista on kertonut tutustuneensa hankkeen toimintakerroilla uusiin ihmisiin. Moni vastanneista kertoi jutelleensa entuudestaan tuntemattomien vanhempien kanssa tutustuneensa paremmin lastensa päiväkotikavereiden vanhempiin. Muutama vastaaja kertoi myös tavanneensa toiminnan ulkopuolella uusien perheiden kanssa, esimerkiksi leikkipuistossa. Moni vastaajista nosti esille myös tutustuneensa hankkeen työntekijöihin toimintakerroilla. Heitä kuvattiin iloisiksi ja avuliaksi. Vain muutama vastaaja kertoi, ettei ole vielä tutustunut uusiin ihmisiin.

Moni perheistä on saanut jotakin uutta tietoa toimintakerroilla, muun muassa ruuasta, liikunnasta ja askartelusta. Perheistä osa kertoi, että toimintakerroilla jaettu tieto oli heille jo ennestään tuttua tai ei suoranaisesti koskettanut heidän perhettään. Harrastuksista ja perheiden erilaisista tapahtumista oli muutama perhe saanut uutta tietoa. He kertovat myös aloittaneensa uuden harrastuksen toiminnan myötä ja käyneensä lapsiperheiden

tapahtumissa. Kolme perhettä myös kertoo, ettei ole saanut uutta tietoa hankkeen toiminnassa.

Puolet vastaajista kertoivat olevansa kiinnostuneita kuulemaan lisää lähialueen harrastusmahdollisuuksista, harrastuksista yleisesti ja erilaisista lapsiperheiden maksuttomista tapahtumista ja palveluista. Noin 30% vastaajista olivat kiinnostuneita saamaan lisätietoa Kelan palveluista, terveellisestä arkiruuasta, sokerin käytöstä, tunteiden säätelystä, myönteisistä vuorovaikutustaidoista ja kulttuurista. Liikenneturvallisuudesta, median käytöstä, perheen pelisäännöistä, neuvolan palveluista, suun hoidosta ja stressin hallinnasta olivat kiinnostuneita saamaan lisätietoa noin 20% kaikista vastaajista. Kymmenisen prosenttia kyselyyn vastanneista toivoivat saavansa lisätietoa sosiaalipalveluista, mielenterveyspalveluista, terveyskeskuspalveluista, unen merkityksestä, lastentaudeista ja rokotuksista sekä arjen sujuvuudesta ja ajankäytöstä.

Valtaosa asiakkaista (69%) vastasi toivovansa toimintakerroille askartelua. Jumppaa toivoi 60% vastaajista ja 56% leikkiä. Noin neljäkymmentä prosenttia toivoi toimintakerroille pelaamista, loruja ja laululeikkejä. Perhesirkusta, hemmottelua, ohjattua keskustelua tai vierailijoita toivoi kolmisenkymmentä prosenttia kyselyyn vastanneista. Erilaista neuvontaa ja opastusta toivoi noin 20% vastanneista asiakkaista ja vapaata olemista 13%.

Osassa kysymyksissä kysyttiin perheen sisäisiä asioita. Kysymysten luonne oli perheitä positiivisesti tukevia. Vastauksista ilmeni, että useammat (84%) hankkeeseen osallistuvat perheet viettävät päivittäin yhdessä aikaa ulkoillen sekä leikkien. Perheen lähipiiristä kysyessä suurimmalla osalla (80%) perheistä siihen kuuluu ystävät. Isovanhemmat nousevat myös useamman (60%) perheen vastauksessa kuuluvan lähipiiriin.

Hankkeen yksi tarkoitus onkin mahdollistaa perheitä tutustumaan toisiinsa ja luomaan, jopa sitä kautta ystävyysuhteita. Perhetyö, perhekummit tms. Eivät vastaustausten perusteella kuuluneet kenenkään lähipiiriin. Mannerheimin lastensuojeluliitto tarjoaa aktiivisesti kyseisiä palveluita. Hanke on myös hyvässä asemassa mainostaa kyseisiä palveluita sekä löytää niitä perheitä, joille tällaiset palvelut saattaisivat olla hyväksi. Perhetyön kautta perheet saattavat saada lähipiiriin luotettava tukea sekä perhetyö pystyy ohjaamaan perhettä myös eteenpäin nähdessään perheen tilannetta. Tällaisia esimerkkejä saattavat olla vertaisryhmät, perhekerhot sekä terveyspalvelut.

Perhettä kuvaavan kysymyksen ajatuksena oli perheen voimaannuttaminen. Vastauksista voi päätellä, että perheet ovat olleet rehellisiä vastauksissa, koska kaikki adjektiivit eivät olleet niin positiivisia kuin toiset. 75% vastaajista kuvailivat perhettään hauskaksi, 70% turvalliseksi, 67% onnelliseksi ja 63% puheliaaksi. 21% kertovat perheensä olevan kiireinen, 13% riitaisa, 8% köyhiä sekä yksinäisiä. Tätä kysymystä täydyttäessä, jotkut vastaajista kuvailivat sanallisesti hieman yksityiskohtaisemmin perhettään.

”Puhelias, kyllä. Ei meidän perheessä ole koskaan hiljaista.”

”Kyllä me olemme sosiaalisia. Näemme joka päivä toisia ihmisiä.”

”Koko ajan ollaan menossa jonnekin.”

Tulkinta adjektiiveista saattoivat olla erilaisia perheiden välillä. Esimerkiksi adjektiivi rauhallinen. Joku saattoi tulkita se sen kiireettömyytenä, kun toiset taas riitaisan vastakohtana. Vastaukset saattavat eivät siis suoranaisesti ole luotettavia kuvaamaan minkälaisia perheitä hankkeen toiminnassa käy. Kysymykset tarkoituksena olikin enemmän perheen pohtia omia vahvuuksia sekä heikkouksia, joista he voisivat saada lisää tietoa tai tukea hankkeen kautta.

Kaikista kyselyyn vastanneista 83,33 % olivat vastanneet, että Soppaa ja sympatiaa – toiminnalla on ollut merkitystä heidän perheilleen. Avoimeen kenttään vastaajat saivat tarkentaa toiminnan merkitystä. Vastauksista nousivat mm. yhdessäolo, perheen saama positiivinen perhe-energia, tarhakavereiden näkemistä ja tutustumista, yhdessä harrastamista sekä uusien hyvien kokemusten luominen.

Ruoan vaikutusta toimintaa osallistumiseen kysyttiin viisi portaisella asteikolla, välillä: ei lainkaan – todella paljon. Keskiarvo vastauksista oli 3,33. Ruoka kehuttiin hyväksi ja monipuoliseksi, sekä siitä sai aina kiitosta. Vastanneista 12,5% olivat vastanneet, että ruoalla ei ole lainkaan merkitystä toimintaa osallistumiseen.

Kuva 3. Ruokatarjoilu. (c Miia Päiviö & Jenni Vuorio 2018).

Soppaa ja sympatiaa –toiminta sai positiivista palautetta mukavista työntekijöistä. Vastaajien mielestä toiminnassa on hyvää, että se on perheitä tukeva, toiminnassa tapaa perheitä ja on näin myös mahdollisuus tutustua muihin vanhempiin ja saada kavereita. Yhteinen puuhastelu, positiivinen ilmapiiri ja hauskuus on ollut toiminnassa hyvää. Ruoka ja askartelu sekä se, että lapset tykkäävät toiminnasta olivat mainittu myös erikseen hyväksi toiminnassa. 86,36% vastaajista ovatkin tyytyväisiä toimintaan sellaisenaan, eikä muuttaisi toiminnassa mitään.

Vastaajilta kysyttiin lopussa muutama viisiportainen asteikkokysymys (en ollenkaan – todella paljon) heidän mielipiteistään toiminnasta. Aiheena olivat ruoka, viihtyvyys sekä toiminnan suosittelu. Keskiarvot vastauksista olivat hyvät. Ruoasta pitivät melko tai todella paljon suurin osa vastaajista, keskiarvo 4,33. Viihtyvyyden keskiarvo vastauksista oli 4,61. Eli lähes kaikki olivat viihtyneet toiminnassa. 69,56% vastaajista suosittelisi toimintaa todella paljon ja tämä on positiivisesti merkittävä vastaus toiminnan jatkumisen kannalta.

Lopuksi vastaajat saivat lähettää vielä terveisiä Soppaa ja sympatiaa –toiminnan työntekijöille. Positiivinen suhtautuminen hankkeeseen näkyi näissä vastauksissa ja hanke työntekijöineen sai paljon kiitosta ja kehuja. Toiminnan jatkumista toivottiin. Kukaan vastaajista ei antanut kriittistä palautetta tai parannusehdotuksia.

7.2 Tulokset suhteessa tutkimuskysymyksiin

1. Millaista merkitystä Soppaa ja sympatiaa –hankkeella on ollut asiakasperheiden hyvinvointiin?

Kaikista vastaajista 83,33 % oli vastannut, että Soppaa ja sympatiaa –toiminnalla on ollut merkitystä heidän perheilleen. Avoimeen kenttään vastaajat saivat tarkentaa toiminnan merkitystä. Vastauksista nousivat mm. yhdessäolo, perheen saama positiivinen perheenergia, tarhakavereiden näkemistä ja tutustumista, yhdessä harrastamista sekä uusien hyvien kokemusten luominen. Eräs vastaajista kirjoitti toiminnan merkityksestä näin:

”Lapset ja minä odotamme jo soppapäiviä. Alkuun oli kivaa, että pääsi itsekkin päiväkodin seinien sisälle seuraamaan lasten leikkiä päikkykavereiden kanssa, ja näkemään lapsen vuorovaikutusta päiväkotiympäristössä. Se, että saa tulla arkipäivänä valmiiseen ruokapöytään, on tarjonnut itselle hengähdyshetken. On saanut keskittyä lapsiin ja heidän kanssa olemiseen. Toisaalta, leikitysapua on ollut tarjolla, jos on halunnut keskustella aikuisten kanssa. Yksinäiselle tuntuu mukavalta, kun joku kysyy kuulumisia.”

Vastauksista voi havaita, että hankkeella on ollut positiivinen vaikutus perheisiin, jotka ovat vastanneet kyselyyn. He ovat kokeneet Soppaa ja sympatia –hankkeella olevan merkitystä perheen arkeen tai hyvinvointiin. Yhdessäolo, uusien positiivisten asioiden kokeminen yhdessä ja tutustuminen lasten päiväkodin toisiin perheisiin eli *vertaisiin*. Nämä seikat tukevat perheiden yhteen kuulumisen tunnetta sekä perheenä että perheiden muodostamana yhteisönä.

Yhteisöllisyys saattaa olla monelle perheille kantava voimavara ja merkityksellinen myös terveydellisesti. Tarve kuulua johonkin ryhmään ja tuntea yhteenkuuluvuutta ryhmän jäsenten kanssa, saattaa olla ihmiselle korkeaa elintasoakin tärkeämpi tarve. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2015.)

2. Millainen vaikutus ruoalla on hankkeessa asiakkaiden näkökulmasta?

Vastaavanlaista tutkimusta ilmaisen ruoan merkityksestä lapsiperheiden tapahtumassa ei ole aikaisemmin tehty. Ruoka on merkittävässä osassa Soppaa ja sympatiaa – toimintaa ja siksi sen merkityksestä toivottiin saavan tietoa.

Ruoan vaikutusta toimintaa osallistumiseen kysyttiin viisi portaisella asteikolla, välillä: ei lainkaan – todella paljon. Keskiarvo vastauksista oli 3,33. Ruoka kehuttiin hyväksi ja monipuoliseksi. Ruoan merkityksen keskiarvosta voisi kuitenkin päätellä, että ruoka ei ole ainoa syy miksi perheet osallistuvat toimintaa. Sillä on useammalle merkitys ja ruoka tuo toimintaan suuren positiivisen lisän. Kaikista vastanneista 12,5% oli vastannut, että ruoalla ei ole lainkaan merkitystä toimintaa osallistumiseen. Tästä voi kenties päätellä, että toiminnan kaikilla osilla on vaikutusta perheiden osallistumiseen hankkeen toimintaan.

Yhdessä ruokailu vahvistaa ihmisten välisiä suhteita sekä tukee perheessä etenkin lasten hyvinvointia, kun perhe pysähtyy yhdessä syömään keskustelemaan, jolloin kaikki tulevat huomatuiksi ja kuulluiksi (Neuvokas perhe 2015). Ruokailu kuuluu osaksi arkea ja lapsiperheessä se saattaa olla myös ainoa hetki, jolloin koko perhe on yhdessä läsnä. Ruokailu ja ravinnon saaminen ovat sekä hyviä hetkiä pysähtyä perheenä yhteen, mutta myös ihmiselle pakollisia fysiologisia tarpeita, joita ilman emme pysty elämään, saati sitten pitämään itsestämme huolta. Tämän puute aiheuttaa puutteita muillakin hyvinvoinnin osa-alueilla, emmekä voi myöskään huolehtia muista ihmisistä ja heidän hyvinvoinnistaan.

3. Mistä lapsiperheiden palveluista asiakasperheet ovat jo saaneet tietoa ja mistä heillä olisi halukkuutta saada lisää tietoa hankkeen kautta?

Moni perheistä on saanut jotakin uutta tietoa toimintakerroilla, muun muassa ruuasta, liikunnasta ja askartelusta. Perheistä osa kertoo, että toimintakerroilla jaettu tieto oli heille jo ennestään tuttua tai ei suoranaisesti koskettanut heidän perhettään. Harrastuksista ja perheiden erilaisista tapahtumista oli muutama perhe saanut uutta tietoa. He kertovat myös aloittaneensa uuden harrastuksen toiminnan myötä ja käyneensä lapsiperheiden tapahtumissa. Kolme perhettä kahdestakymmenestä viidestä myös kertoo, ettei ole saanut uutta tietoa hankkeen toiminnassa. Puolet vastaajista kertoivat olevansa kiinnostuneita kuulemaan lisää lähialueen

harrastusmahdollisuuksista, harrastuksista yleisesti ja erilaisista lapsiperheiden maksuttomista tapahtumista ja palveluista.

Perhepalvelut tukevat ja auttavat perheitä eri elämäntilanteissa. Tietoisuus erilaisista perhepalveluista ohjaa perheitä oikeaan aikaan oikeaan paikkaan. Esimerkiksi neuvolan palvelut, päivähoido ja esiopetus koskevat perheitä, joilla on alle kouluikäisiä lapsia perheessään. Kun taas MLL:n palvelut koskevat lapsiperheitä lasten iästä riippumatta, mutta palvelutuotteet ja niiden sisältö saattavat olla erilaisia, eikä niiden piiriin voi itse hakeutua, vaan palvelu tilataan sosiaalitoimesta.

Kaikista vastaajista yhteensä 30% oli kiinnostuneita saamaan lisätietoa Kelan palveluista, terveellisestä arkiruuasta, sokerin käytöstä, tunteiden säätelystä, myönteisistä vuorovaikutustaidoista ja kulttuurista. Liikenneturvallisuudesta, median käytöstä, perheen pelisäännöistä, neuvolan palveluista, suun hoidosta ja stressin hallinnasta olivat kiinnostuneita saamaan lisätietoa 20% kaikista vastaajista. Kymmenen prosenttia kyselyyn vastanneista toivoivat saavansa lisätietoa sosiaalipalveluista, mielenterveyspalveluista, terveyskeskuspalveluista, unen merkityksestä, lastentaudeista ja rokotuksista sekä arjen sujuvuudesta ja ajankäytöstä.

Lapsiperheiden palvelut ovat vastauksien mukaan ovat olleet perheille hyödyksi ja niistä halutaan saada lisää tietoa. Varsinkin harrastukset nousevat vastauksista. Harrastuspalveluista kertominen hankkeen toiminnassa on tukenut asiakkaita aloittamaan uusia harrastuksia ja harrastuksista haluttiin myös eniten lisää tietoa. Perheet eivät välttämättä osaa etsiä tarvitsemaansa palvelua tai tietoa siitä oikeasta paikasta. Toisilla saattaa olla verkostoa, joista saa tarvitsemaansa infoa. Varsinkin heille joilla verkostoa ei ole perhepalveluihin tutustuminen matalankynnyksen palvelun avulla avaa esimerkiksi uusia mahdollisuuksia aloitta harrastus.

7.3 Päätelmät

Tutkimuksen keskeisimpiin oppimisprosessin huomioihin kuului se, kuinka koko prosessin aikana konkretisoitui teoreettiseen viitekehykseen kirjattu teoriatieto. Konkreettinen esimerkki teoriasta näkyi hankkeessa esimerkiksi yhteisöllisyyden merkityksenä perheille ja siitä, kuinka tärkeää hankkeen asiakkaille oli päästä vuorovaikutukseen toisten lapsiperheiden kanssa. Toimintakertoja odotettiin, ja etenkin lapset olivat innokkaita jäämään vielä pitkän päiväkotipäivänkin jälkeen puuhaamaan

aikuisten ja lasten kanssa. Koko perhe jäi lähes poikkeuksetta hankkeen toimintakerroille hyvillä mielin ja osa perheistä toi mukanaan hankkeen toimintaan myös perheen vanhempia, kouluikäisiä, sisaruksia.

Vaikka tutkimustulosten mukaan ruualla oli vähäinen merkitys siihen, kuinka paljon tai usein perheet hankkeen toimintakerroille osallistuivat, yhteisen ruokailun ja tarjotun ilmaisen ruuan merkitys näkyi toimintakerroilla. Vanhemmat olivat tyytyväisiä, ettei heidän tarvinnut valmistaa enää työ- ja päiväkotipäivän jälkeen lämmintä ateriaa kotona ja ruokatarjoilu sai aina toimintakerroilla paljon kiitosta ja kehuja. Toiminnassa näkyi myös, kuinka yhteinen ruoka ja sen äärelle pysähtyminen antoi yhteistä aikaa perheille, mutta loi myös mahdollisuuksia tutustua muihin perheisiin, keskustella heidän kanssaan ja solmia jopa uusia verkostoja. Ruokailun vähäinen merkitys perheille hankkeeseen osallistumisen kannalta ehkä selittyikin sillä, että ihmisen tarve olla vuorovaikutuksessa vertaistensa kanssa oli suurempi kuin ilmaisen ruuan merkitys.

Palveluohjauksen hyöty ja siinä onnistuminen näkyi hankkeessa käytännössä ja tutkimustuloksissa esimerkiksi siten, että perheet olivat osallistuneet enemmän lastentapahtumiin, aloittaneet uusia harrastuksia ja hakeutuneet palveluiden piiriin. He kertoivat hankkeessa saaneensa uutta tietoa ja selvästi olivat kiinnostuneita muustakin vastaavanlaisesta tiedosta. Oli silmiä avaavaa, kuinka paljon konkreettisesta palveluiden tai tapahtumien esittelemisestä oli hyötyä asiakkaille ja miten avainasemassa vuorovaikutuksessa ja läsnä oleminen tällaisissa tilanteissa on. Vuorovaikutustaitoja ei voi korostaa liikaa, kun asiakkaana on lapsia, lapsiperheitä ja maahanmuuttajataustaisia lapsiperheitä.

Vaikka hanke on tutkimustulosten mukaan asiakkaiden mielestä toimiva ja suosittu, hankkeen kehittämisideoita ja -ehdotuksia voisivat tietenkin olla tutkimustulosten pohjalta asiakkaille mieluisan toiminnan suunnittelu ja toteutus. Asiakasperheet kaipasivat lapsille toiminnaksi erityisesti lisää askartelua ja jumppaa. Moni vanhempi oli kiinnostunut keskustelusta ja halusi lisäinfoa esimerkiksi kulttuuritapahtumista ja lähialueen ulkoilumahdollisuuksista. Näin asiakkaat saisivat tarvitsevaansa palvelua ja heille hyödyllistä infoa. Paikalle toimintakerroille voisi näin saapua myös uusia perheitä, kun heille mielekästä toimintaa ja infoa olisi tarjolla. Vertaistuen tarjoamisen tärkeyskin varmasti korostuu entisestään, kun hanke jatkuu ja perheet ehtivät tutustua toisiinsa paremmin.

8 POHDINTA

8.1 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen arviointia voidaan tarkastella erilaisin mittarein. Niistä yksi käsite on validius eli pätevyys. Arviointiin käytettävät mittarit saattavat poiketa siitä todellisuudesta, jota tutkija on ajatellut tutkivansa. Validiuksella kuvataan tutkimusmenetelmän toimivuutta mitata sitä, mitä sillä on tarkoituskin mitata. (Hirsijärvi ym. 2009, 231.)

Kyselylomakkeiden vastaajat saattoivat tutkimuksen kysymyksiin vastatessaan ymmärtää kysymykset eri tavoin, jolloin tämä vaikuttaa siihen voidaanko tuloksia pitää täysin tosina. Asiakkaat täyttivät kyselyt tuoden esiin omat mielipiteensä, tiedostaen vastausten jäävän anonyymeiksi ja he saivat tukea tarvittaessa, jos kysymyksissä oli jotakin epäselvää. Näin pyrittiin saamaan mahdollisimman päteviä ja luotettavia tuloksia.

Tutkimuksen tulokset vastasivat tutkimustehtäviin ja tuloksista saatiin jopa spesifimpiä tuloksia, kuin tutkimustehtävissä odotettiin. Tulokset vastasivat osittain odotetusti, mutta esimerkiksi ruoan vaikutus hankkeeseen osallistumisesta olikin yllättäen odotettua alhaisempi. Voimme kuitenkin olettaa, että lapsiperheiden keskuudessa, etenkin kun kyseessä on päiväkodit sosioekonomisesti heikommilta alueilta, ilmainen lämmin ateria houkuttelee paikalle enemmän osallistujia kuin pelkkä keskustelu- ja vertaistukimahdollisuus.

Tarkat tulokset kyselyiden vastauksista sekä suorat lainaukset osoittavat tässä tutkimuksessa kertovat siitä, että tutkijoiden ajatusmallit eivät ole vaikuttaneet tutkimusten tulkintoihin. Tutkimustulokset olivat tutkijoiden mielestä tarkoituksenmukaisia sekä luotettavia. Tähän vaikutti myös se, että Webropol –kysely ei anna mahdollisuutta muokata vastuksia, sen jälkeen, kun asiakkaat olivat ne paikan päällä lähettäneet.

8.2 Sosionomi (AMK), lapsiperheet ja Soppaa ja sympatia –hanke

Sosionomilla on koulutuksesta, työharjoitteluista ja omasta työelämästä saatua monenlaista kokemusta ja ammattiosaamista. Monipuolinen koulutus ja monenlaiseen työhön valmentavat työharjoittelut antavat valmistuville sosionomeille hyvän pohjan

lähteä tekemään monen tyyppistä työtä omasta suuntautumisvaihtoehdosta huolimatta. Suuntautui omista opinnoistaan sitten varhaiskasvatukseen, aikuissosiaalityöhön, lastensuojeluun tai toiminnallisiin menetelmiin, saattaa asiakkaina olla lapsia tai lapsiperheitä. Näin ollen lapsiperheiden hyvinvoinnista ja esimerkiksi heille suunnatuista palveluista on hyvä olla hieman tietoa työpaikasta huolimatta.

Sosionomi pystyy vaikuttamaan lapsen ja lapsiperheiden hyvinvointiin esimerkiksi lastentarhanopettajan tai varhaiskasvatuksen sosionomin työssä päivähoitossa, lastensuojelutyössä lastenkodeissa, perhetyössä, kasvatus- ja perheneuvolassa tai kuraattorin työssä. Lapsiperheiden hyvinvoinnin tukemiseen liittyy olennaisesti myös vanhempien tukeminen erilaisissa aikuisille tarkoitetuissa palveluissa, kuten työllisyyspalveluissa sekä päihde- ja mielenterveyspalveluissa aikuissosiaalityön kautta.

Sosiaalialan eettisissä kompetensseissa mainitaan esimerkiksi sosionomin kyky ottaa huomioon asiakkaan yksilöllisyys ja taito toimia ristiriitojakin sisältävissä tilanteissa. Sosionomin eettiseen osaamiseen lukeutuu myös tasa-arvon edistäminen ja huono-osaisuuden ennaltaehkäiseminen sekä yhteiskunnan, yhteisön että yksilönkin tasolla. Asiakastyön osaamisessa sosionomin vahvuuksia ovat asiakkaiden tarpeiden tunnistaminen ja voimavarojen vahvistaminen eri elämän- ja kehityksenvaiheissa. Tärkeää sosionomin työssä on asiakkaan kohtaaminen hänen arjessaan ja erilaisten elämäntyylien ja arvomaailmojen kohtaaminen kunnioittavasti. Sosionomi osaa myös ohjata asiakastaan oikeiden palveluiden pariin ja tuntee asiakasprosessin vaiheet. (TAMK sosiaaliala 2018.)

Näistä kompetensseista eettinen osaaminen sekä asiakastyön osaaminen korostuvat eniten hankkeessa. Ne näkyivät tutkimisprosessissa ja hankkeessa vilkkainakin päivinä asiakkaiden kiireettömänä kohtamisena, vertaistuen ja perheen yhteisen ajan tarjoamisena, palveluohjauksena ja erilaisten kulttuurien ja uskontojen hyväksymisenä. Hyväksyvä ja rento ilmapiiri edesauttoivat kontaktin ja yhteyden luomisessa asiakasperheisiin. Siten vastaanottaville vanhemmille pystyttiin tarjoamaan keskustelua lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukemiseksi ja voimavarojen kartuttamiseksi. Lisäksi lapsille tarjottiin erilaista mielekäästä tekemistä askartelun, pelailun ja leikkien muodossa.

Kuva 4. Taideteoksia (c Miia Päiviö & Jenni Vuorio 2018).

8.3 Oman oppimisen arviointi ja ammatillinen kasvu

Tutkimuksen tekeminen on opettanut monenlaisia seikkoja itse tutkimuksen kulusta ja tutkimusprosessista. Tutkimuksen kirjoittamiseen, teoreettisen viitekehyksen valikoitumiseen ja muihin tutkimuksiin tutustumiseen on pitänyt tutustua uudelleen ja opetella löytämään olennaisia seikkoja ja pointteja suuresta määrästä teoria- ja

tutkimustietoa. Myös teoratiedon kokoaminen järkeväksi kokonaisuudeksi ja muun aineiston muokkaaminen ja työstäminen helposti luettavaksi ja muillekin ymmärrettäväksi tekstiksi on ollut koko tutkimusprosessin kestävä vaihe, vaikka teoriaosuus saatiinkin kirjoitettua hyvissä ajoin valmiiksi.

Tutkimuksen teoriapohjan valinta onnistui melko helposti, kun teoreettisen viitekehyksen päälinjat oli valittu hankkeen teemojen mukaisesti. Kuitenkin valituista aiheista, kuten yhteisöllisyydestä ja sen merkityksestä, löytyi paljon tietoa monesta eri lähteestä. Tutkimukseen valittiin käytettäväksi kuitenkin uusimpia, ajankohtaisimpia, sopivampia ja luotettavimpia lähteitä. Niistä kirjoittaminen oli melko sujuva, vaikkakin työläs prosessi. Teorian, kuten yhteisöllisyyden merkityksen, näkeminen käytännössä Soppaa ja sympatiaa –hankkeeseen tutustuessa tutkimusprosessin myötä helpotti ja konkretisoi tutkimuksen merkitystä ja tavoitteita.

Kirjoitusprosessissa kokonaisuutta on kuitenkin ollut hankala jäsentää ja rakentaa sellaiseksi kokonaisuudeksi, jota tutkimuksesta mitään tietämätön henkilökin pystyisi lukemaan ongelmitta. Omalle ja itselle jo tutuksi tulleelle tekstille ”sokeutuukin” helposti, jolloin kappaleiden järjestäminen luvuiksi ja lukujen kokoaminen kunnolliseksi tutkimukseksi vaikeutuu huomattavasti. Myös tiedon rajaaminen ja toisaalta taas kaiken oleellisen tiedon kertominen oikeassa kohdassa ja oikeassa suhteessa pohdintaan ja muuhun teoriaan hämärtyi, kun omaa tekstiä oli lukenut tarpeeksi monta kertaa.

Otsikointi ja sopivien otsikoiden alle oikeanlaisen tekstin ja teorian jäseneteleminen on ollut myös ihan loppuun asti kestävä vaihe. Mitä enemmän teoriaa ja tutkimustietoa tutkimuksesta tuli ja mitä pidemmälle kirjoittamis- ja muokkaamisprosessi eteni, sitä vaikeammaksi oikeanlaisten otsikoiden sanamuotojen löytäminen niihin oli. Lopullinen otsikointi kuitenkin onnistui melko hyvin ja otsikot vastaavat tekstiä.

Webropol-kyselyn tekeminen teoratiedon pohjalta oli toinen pitkä ja työläs prosessi. Kysymysten piti muodoltaan olla selkeitä, jotta maahanmuuttajanhempikin pystyi niihin luotettavasti vastaamaan, mutta kuitenkin tarpeeksi yksityiskohtaisia, jotta tutkimuksesta tulisi hanketta hyödyttävä. Kysymyksiä tuli lopulta aika monta ja sen täyttäminen saattoi olla hankalaa joillekin asiakkaille, vaikka apua olikin tarjolla. Etenkin kysymykset, joissa oli avoin vastauskenttä kirjoittamista varten, olivat haastavia. Kysymysten teeman rajaamisessa helpotti hankkeen tavoitteet ja hankkeesta saatu selkeä näkemys siitä, millaista tietoa asiakasperheiltä tarvittiin. Teoriapohjaa käytettiin sitten apuna yksittäisten kysymysten luomisessa.

Luotettavia vastauksia saatiin hyvin ja niihin tulleet vastaukset olivat tutkimuksen ja hankkeen kannalta arvokkaita. Vastausten pohdinta, vertaaminen tutkimuskysymyksiin ja analysointi oli pitkä prosessi. Oli hankala välillä määritellä, miten vastauksia kannattaa prosessin sujuvuuden kannalta analysoida tai verrata, kun samankaltaisia aiempia tutkimuksia juurikaan ei ollut tiedossa.

Prosessin aikana ammatillisuus on kehittynyt ja laajentunut uusien kokemusten myötä. Sosiaalialan hanketyö on tullut uutena kokemuksena. Lapsiperheiden kohtaaminen päiväkodissa, mutta päivähoidon ulkopuolella on laajentanut perspektiiviä nähdä perheiden tarpeita ja miten perheet toimivat yhdessä. Havainnot lasten sekä vanhempien haluista ja tarpeista olla vuorovaikutuksessa toisten perheiden eli vertaistensa kanssa on vahvistanut teorian osoittamaa tietoa. Laajentuneiden näkökumien ansiosta perheiden kohtaaminen ja kokonaisuuksien tarkastelu on ammatillisempaa ja laajempaa. Tästä esimerkkinä monikulttuuristen perheiden kohtaamiseen on kokemuksen kautta saanut työkaluja. Tutkimusprosessin aikana myös moniammatillinen eri palvelusektoreiden välinen yhteistyö sekä heidän tarjoamat palvelut ovat tulleet tutummiksi. Esimerkiksi hankkeen myötä saadut tiedot palveluista auttavat tulevaisuudessa mahdollisesti tuleviin palveluohjaustilanteisiin.

LÄHTEET

Alitolppa-Niitamo, A. & Leinonen, E. 2013. *Perhe, nuoret ja maahanmuutto*. Teoksessa Alitolppa-Niitamo, A., Fågel, S. & Säävälä, M. (toim.) 2013. *Olemme muuttaneet - ja kotoudumme*. Maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä. Väestöliitto. Vaasa: Kirjapaino Fram.

Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Tammi. gt

Jaakkola, H. 2017. *Varhaiskasvatuksen tiekartta ei vie maaliin*. Talentia. Viitattu 18.2.2018. <https://www.talentia-lehti.fi/varhaiskasvatuksen-tiekartta-ei-vie-maaliin/>.

Kainulainen S. & Saari J. 2013. *Koettu huono-osaisuus Suomessa*. Teoksessa Niemelä, M. & Saari, J. (toim.) *Huono-osaisten hyvinvointi Suomessa*. Helsinki: Kelan tutkimusosasto, 21-30.

Lastikka, A-L. & Lipponen, L. 2016. *Immigrant Parents' Perspectives on Early Childhood Education and Care Practices in the Finnish Multicultural Context*. *International Journal of Multicultural Education*. Viitattu 19.2.2018. <http://ijme-journal.org/index.php/ijme/article/view/1221/1164>.

Martikainen, T. & Tiilikainen, M. (toim.) 2007. *Maahanmuuttajanaiset: Kotoutuminen, perhe ja työ*. Väestöliitto. Helsinki: Vammalan Kirjapaino Oy.

MLL 2017a. *Historia – MLL rakentaa Suomen ja sen lasten tulevaisuutta*. Viitattu 16.2.2018. <https://www.mll.fi/tietoa-mllsta/historia/>

MLL 2017b. *Työtä lapsiperheiden hyväksi vuosikymmenittäin*. Viitattu 16.2.2018. <https://www.mll.fi/tietoa-mllsta/historia/tyota-lapsiperheiden-hyvaksi-vuosikymmenittain/>

MLL 2017c. *Organisaatio*. Viitattu 20.2.2018. <https://www.mll.fi/tietoa-mllsta/organisaatio/>.

MLL 2018. *Lasten oikeudet*. Viitattu 20.2.2018. <https://www.mll.fi/tietoa-mllsta/lasten-oikeudet/>.

Mykkälä, L. 2009. *"Tosi tarpeellinen, lapset eivät ole jääneet nurkkiin seison kun ovat aloittaneet eskarin ja koulun."* Tornion Perhekeskuksen vaikutus lapsen sosiaaliseen kehitykseen. *Opinnäytetyö. Sosiaalialan koulutusohjelma*. Kemi: Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu. Viitattu 20.2.2018 <http://docplayer.fi/47927006-Kemi-tornion-ammattikorkeakoulu.html>

Neuvokas perhe 2015. *Syödään yhdessä*. Viitattu 18.2.2018. <https://neuvokasperhe.fi/ruoka-ja-sy%C3%B6minen/sy%C3%B6d%C3%A4n-yhdess%C3%A4>.

Opetushallitus 2013. *Yhteisöllisyys*. Viitattu 5.3.2017. http://www.edu.fi/yleissivistava_koulutus/teemat/osallisuus_ja_oppilaskuntatoiminta/yleissivistava_koulutus/teemat/osallisuus_ja_oppilaskuntatoiminta/osallisuus/yhteisollisyys

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017. *Varhaiskasvatus*. Viitattu 2.4.2018. <http://minedu.fi/varhaiskasvatus>

Peda.net 2011. *"Ei kohdata muukalaisia ja erilaisia – kohdataan perheitä"*. Viitattu 1.6.2017. <https://peda.net/porvoo-borg%C3%A5/vtis/mm/monikulttuurisuus>

Seppälä, U. 2011. *Syrjäytymisen syyt ja seuraukset Suomessa*. Helsingin yliopisto. Viitattu 13.11.2015. http://www.kiipula.fi/easydata/customers/kiipula/files/kuntoutuspalvelut/seminaari_17-02-2011/syrjaytymisen_syyt_ja_seuraukset.pdf.

Sosiaali- ja terveysministeriö 2017a. Viitattu 2.4.2018. *Palvelut perheille*. <http://stm.fi/palvelut-perheille>.

Sosiaali- ja terveysministeriö 2017b. *Neurolat*. Viitattu 2.4.2018. <http://stm.fi/neurolat>

Sosiaali- ja terveysministeriö 2017c. Kasvatus- ja perheneuvonta. Viitattu 2.4.2018. <http://stm.fi/kasvatus-perheneuvonta>

Sosiaali- ja terveysministeriö 2017d. Lastensuojelu. Viitattu 2.4.2018. <http://stm.fi/lastensuojelu>

Sosiaali- ja terveysministeriö 2017e. Huoltajuus, elatus, isyyden tunnustaminen. Viitattu 2.4.2018. <http://stm.fi/huoltajuus>

Säävälä, Minna 2011. Perheet muuttoliikkeessä. Perustietoamaahan muuttaneiden kohtaamiseen. Helsinki: Väestöliitto. https://vaestoliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/1561b2cfaa9868fbb443b5a00f6d3e4/1519218279/application/pdf/2287072/perheet%20muuttoliikkeess%C3%A4_web.pdf Viitattu 12.2.2018.

TAMK Sosiaaliala 2018. Sosiaalialan kompetenssit. Viitattu 1.10.2018. <http://sosiaaliala.blogs.tamk.fi/aloitussivu/sosiaalialan-kompetenssit/>

Terveyskirjasto 2017. Hyvinvoinninteoria. Viitattu 22.11.2017. http://www.terveyskirjasto.fi/kotisivut/tk.koti?p_artikkeli=ont00039.

Tesso 2014. Monikulttuurisuus on arkea varhaiskasvatuksessa. Viitattu 1.6.2017. <https://tesso.fi/artikkeli/monikulttuurisuus-arkea-varhaiskasvatuksessa>.

THL 2014. Keskeisiä käsitteitä. Viitattu 27.10.2015. <https://www.thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/keskeisia-kasitteita>

THL 2015a. Syrjäytyminen. Viitattu 13.2.2018. https://www.thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/hyvinvointi/hyvinvointi-ja-terveyserot/syrjaytyminen_

THL 2015b. Eriarvoisuus. Viitattu 17.11.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus>.

THL 2016. Huono-osaisuuden ylisukupolvisuus. Viitattu 17.11.2017. https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/nuorten-syrjaytyminen/huono-osaisuuden-ylisukupolvisuus.

Tienpää, J. & Tynjää, E. 2015. Yhteisöllisyyden merkitys lapsiperheiden sosiaaliseen hyvinvointiin. Lehtimäen Rannankylän la

Tiensuu, J. 2016. Ensimmäisen lapsen saaneiden äitien kokemuksia vertaistuesta. Opinnäytetyö. Sosiaalialan koulutusohjelma. Oulu: Oulun ammattikorkeakoulu. Viitattu 20.2.2018 https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/117974/Tiensuu_Jenna.pdf?sequence=1

Trochim, W. 2006. Qualitative measures. Cincinnati, OH: The Research Methods Knowledge Base. Viitattu 20.1.2018. <http://www.socialresearchmethods.net/kb/qual.php>

Väestöliitto 2018. Viitattu 28.9.2018. <https://www.perheikka.fi/ilmianna-asiaton-viesti/kirjoitus:6244/>.

Opinnäytetyön aikataulutus

AIKA	TOIMINTA	YHTEISTYÖKUMPPANIT	DOKUMENTOINTI	TYÖSKENTE LYVAIHE
TAMMIKUU	TUTUSTUMINEN HANKKEESEEN OPINNÄYTETYÖN SUUNNITTELU JA SUUNNITELMAN MUOKKAUS SUUNNITTELU PALAVERIT AIEMPIIN TUTKIMUKSIIN TUTUSTUMINEN	SOPPAA JA SYMPATIAA – HANKKEEN JENNI VUORIO JA MIIA PÄIVIÖ SEKÄ OPETTAJA LAURA NÄRVI	SÄHKÖPOSTIV ESTIT, TOIMINTAKERR AN ARVIOINNIT JA OPINNÄYTETY ÖN SUUNNITELMA	ALOITUS- JA SUUNNITTELUVAI HE
HELMIKUU	OSALLISTUMIN EN HANKEEN TOIMINTAAN KYSYMYSTEN SUUNNITTELU TIETOPERUST AN KIRJOITTAMIN EN AIEMPIIN TUTKIMUKSIIN TUTUSTUMINEN KIRJALLISUUD EN LUKEMINEN	SOPPAA JA SYMPATIAA – HANKKEEN JENNI VUORIO JA MIIA PÄIVIÖ SEKÄ OPETTAJA LAURA NÄRVI	HAASTATTELU N KYSYMYKSET, SÄHKÖPOSTIVI ESTIT, TOIMINTAKERT OJEN ARVIOINNIT JA OPINNÄYTETY ÖN SUUNNITELMA	SUUNNITTELUVAI HE
MAALISKUU	TIETOPERUST AN TARKENTAMIN EN	SOPPAA JA SYMPATIAA – HANKKEEN JENNI VUORIO JA MIIA PÄIVIÖ	SÄHKÖPOSITIV IESTIT HANKKEEN TYÖNTEKIJÖID EN KANSSA, TOIMINTAKERR AN	SUUNNITTELUVAI HE

	KIRJALLISUUDEN JA MUUN MATERIAALIN LUKEMINEN		ARVIOINNIT, TIETOPERUSTA	
HUHTIKUU	KYSELYIDEN TEKEMINEN HANKKEEN PÄIVÄKODEISSA KEHITTÄMISTYÖRYHMÄ	SOPPAA JA SYMPATIAA – HANKKEEN JENNI VUORIO JA MIIA PÄIVIÖ JA KEHITTÄMISTYÖRYHMÄN JÄSENET	RAHJEKADUN TIEDONKERUU, KEHITTÄMISTYÖRYHMÄN PÖYTÄKIRJA JA MUISTIINPANO T	SUUNNITTELU- JA TOTEUTTAMISVAIHE
TOUKOKUU	KYSELYIDEN TEKEMINEN HANKKEEN PÄIVÄKODEISSA	SOPPAA JA SYMPATIAA – HANKKEEN JENNI VUORIO JA MIIA PÄIVIÖ	TIEDONKERUU HALOKOLOSSA JA KOUKKARINKADUN PÄIVÄHOITOYKSIKÖSSÄ	TOTEUTTAMISVAIHE
KESÄKUUN	KYSELYIDEN ANALYSOINTI	SOPPAA JA SYMPATIAA – HANKKEEN JENNI VUORIO JA MIIA PÄIVIÖ	PEIKONPESÄN TIEDONKERUU, KYSELYN YHTEENVEDOT	TOTEUTTAMISVAIHE
HEINÄKUUN	TULOSTEN KIRJAAMINEN		KYSELYN TULOKSET JA YHTEENVEDOT	TOTEUTTAMISVAIHE
ELOKUU	OPINNÄYTETYÖN KIRJOITTAMINEN: TULOSTEN KIRJAAMINEN	SOPPAA JA SYMPATIAA – HANKKEEN JENNI VUORIO JA MIIA PÄIVIÖ JA OPETTAJA LAURA NÄRVI	SÄHÖPOSTIVIESTITT JA TAPAAMISET HANKKEENYÖT EKIJÖIDEN KANSSA JA KYSELYN YHTEENVETO	TOTEUTTAMISVAIHE
SYYSKUU	OPINNÄYTETYÖN KIRJOITTAMINEN: TULOSTEN KIRJAAMINEN	SOPPAA JA SYMPATIAA – HANKKEEN JENNI VUORIO JA MIIA PÄIVIÖ	SÄHKÖPOSTIVIESTIT, OPINNÄYTETYÖN TULOKSET JA YHTEENVETO	TOTEUTTAMISVAIHE
LOKAKUU	OPINNÄYTETYÖN VIIMEISTELEMINEN	SOPPAA JA SYMPATIAA – HANKKEEN JENNI VUORIO JA MIIA PÄIVIÖ SEKÄ OPINNÄYTETYÖN OHJAAJA LAURA NÄRVI	OPINNÄYTETYÖN TULOKSET JA ANALYYSI	TOTEUTTAMISVAIHE

MARRA SKUU	VALMIS OPINNÄYTETYÖ	SOPPAA JA SYMPATIAA – HANKKEEN JENNI VUORIO JA MIIA PÄIVIÖ JA KEHITTÄMISTYÖRYH MÄN JÄSENET	VALMIIN OPINNÄYTYÖ N TULOSTAMINE N JA LÄHETTÄMINE N	VIIMEISTELYVAIHE
-----------------------	--------------------------------	---	--	-------------------------

Webropol-kyselyn kysymykset ja vastaukset

1. Sukupuoli

Vastaajien määrä: 25

Mies 3 12%

Nainen 22 88%

Muu 0 0%

Keskiarvo 1,88

2. Kotikieli

Vastaajien määrä: 25, valittujen vastausten lukumäärä: 27

Suomi 13 52%

Englanti 1 4%

Ruotsi 0 0%

Eesti 0 0%

Venäjä 2 8%

Somali 4 16%

Arabia 1 4%

Heprea 0 0%

Muu, mikä? 6 24%

Keskiarvo 4,07

3. Kuinka monta lasta perheessänne on?

Vastaajien määrä: 25

1 3 12%

2 12 48%

3 8 32%

4 0 0%

5 tai enemmän 2 8%

Keskiarvo 2,44

4. Kuinka monta vanhempaa kotonanne asuu?

Vastaajien määrä: 25

1	8	32%
2	16	64%
3 tai enemmän		14%
Keskiarvo		1,72

5. Kuinka usein vietätte perheenne kanssa yhteistä aikaa?

Vastaajien määrä: 25

Päivittäin	21	84%
Lähes joka päivä	2	8%
2-3 kertaa viikossa	1	4%
Harvemmin	1	4%
Keskiarvo		1,28

6. Mitä teette perheenne kanssa yhdessä?

Vastaajien määrä: 25, valittujen vastausten lukumäärä: 155

Ulkoilu / retkeily	21	84%
Leikki	21	84%
Lukeminen	18	72%
Ruoan laitto / leivonta	16	64%
Kotityöt	13	52%
TV-katselu	18	72%
Pelit	14	56%
Piirtäminen / askartelu	19	76%
Muut kodin ulkopuoliset toiminnot, esim. harrastukset ja ystäväperheiden tapaaminen	15	60%
Keskiarvo		4,77

7. Keitä perheenne lähipiiriin kuuluu?

Vastaajien määrä: 25, valittujen vastausten lukumäärä: 69

Isovanhemmat 15	60%
Muut sukulaiset 14	56%
Ystävät 20	80%
Lähialueen lapsiperheet 9	36%
Harrastusten kautta tutuksi tulleet henkilöt 3	12%
Päiväkodin kautta tutuksi tulleet perheet 7	28%
Perhetyö, perhekummit tms. 0	0%
Ei mitään näistä 1	4%
Keskiarvo	2,96

8. Kuvaile perhettänne

Vastaajien määrä: 24, valittujen vastausten lukumäärä: 264

Tiivis 6	25%
Hauska 18	75%
Aktiivinen 14	58,33%
Avoin 11	45,83%
Sosiaalinen 15	62,5%
Järkevä 4	16,67%
Vakaa 3	12,5%
Köyhä 2	8,33%
Ahkera	10 41,67%
Avulias 8	33,33%
Puhelias 11	45,83%
Rakastava 14	58,33%
Tunteellinen 7	29,17%
Rohkea 6	25%
Positiivinen 13	54,17%

Kannustava	9	37,5%
Luova	6	25%
Turvallinen	17	70,83%
Rehellinen	10	41,67%
Luotettava	10	41,67%
Onnellinen	16	66,67%
Surullinen	0	0%
Liikunnallinen	7	29,17%
Empaattinen	7	29,17%
Hyväksyvä	9	37,5%
Rento	8	33,33%
Rauhallinen	6	25%
Kiireinen	5	20,83%
Riitaisa	3	12,5%
Yksinäinen	2	8,33%
Puuhakas	7	29,17%
Keskiarvo	14,39	

9. Kuinka monta kertaa olette osallistuneet Soppa ja Sympatiaa -toimintaan?

Vastaajien määrä: 25

1	5	20%
2	2	8%
3 tai enemmän	18	72%

Keskiarvo 2,52

10. Kuinka monen lapsen kanssa osallistutte Soppaa ja Sympatia -toimintaan?

Vastaajien määrä: 25

1	5	20%
2	14	56%
3	6	24%
4 tai enemmän	0	0%
Keskiarvo 2,04		

11. Onko perheenne tutustunut uusiin ihmisiin toiminnassa?

Kerro kokemuksistanne.

Vastaajien määrä: 18

Vastaukset

Kyllä.

Muutaman äidin kanssa jutellut, joita ei entuudestaan tuntenut.

Kyllä olemme tutustuneet ihmisiin. Ihana oli joka kerta ja hyvät ja iloiset työpiirustukset. Kiitos.

Ei vielä. Olemme olleet vasta yhden kerran ja tilaisuudessa oli entuudestaan tuttuja.

Olemme. Paremmin lastemme ryhmäläisten vanhempiin.

Ensitutustumista ja pientä jutustelua saman ryhmän lasten vanhempien kanssa. Helpompi mahdollisesti myöhemmin leikkiä yhdessä ja järjestää kaverisynttäreitä.

On tutustunut

On tullut enemmän juteltua muiden vanhempien kanssa, se on ollut mukavaa. Ihan ystäviksi asti emme vielä ole tulleet, kun tapaamisia on ollut vielä niin vähän, mihin itse on päässyt mukaan. Lintsireissulla tuli juteltua ehkä enemmän, menimme reissun jälkeen parin äidin ja lasten kanssa puistoonkinyhdessä.

Kyllä

Kyllä, päiväkodin muihin perheisiin

Uusina ihmisinä olemme tutustuneet erittäin positiivisiin ja hienoihin toiminnan vetäjiin.

Tosi hyvä

Kyllä, mukaviin järjestäjiin.

Ei

Kyllä

Kyllä

Kyllä. Olemme nähneet yhden perheen kanssa toiminnassa

Ollaan juteltu kaikenlaisista asioista.

12. Onko perheenne saanut jotain uutta tietoa toiminnassa
(esim. harrastuksista, ravitsemuksesta)?

Vastaajien määrä: 17

Vastaukset

Kyllä

Ei oikein.

Kyllä. Magneetti askartelu.

Ei ole.

Liikunnan tärkeydestä.

Hiukan, mutta lähinnä kertausta

Harrastuksista tuli otettua lippulappusia mukaan, mutta niissä olevat tiedot eivät olleet meille uutta.

Joo

Ruoka

Kyllä. Toiminnan myötä olemme käyneet monissa uusissa perhetapahtumia.

Kyllä

Kyllä, askarteluista.

Kylä

Joo on saanut

Kyllä

Ei

Kyllä harrastuksista ja aloittanut myös

13. Haluaisitko saada lisää tietoa jostakin seuraavista? Voit valita useamman vaihtoehdon.

Vastaajien määrä: 22, valittujen vastausten lukumäärä: 127

Lähialueen harrastusmahdollisuudet	11	50%
Kerhot, perheahvilat yms.	4	18,18%
Harrastukset	10	45,45%
Lähialueen ulkoilumahdollisuudet	7	31,82%
Kulttuuri (esim. teatteri, musiikki)	7	31,82%
Liikenneturvallisuus	5	22,73%
Median käyttö	4	18,18%
Tunteiden säätely	6	27,27%
Myönteiset vuorovaikutustaidot	6	27,27%
Perheen pelisäännöt	4	18,18%
Arjen sujuvuus ja ajankäyttö	3	13,64%
Sokerin ja suolan käyttö	6	27,27%
Terveellinen arkiruoka	6	27,27%
Rokotusohjelma ja muut rokotukset	3	13,64%
Yleisimmät lastentaudit	3	13,64%
Terveyskeskuspalvelut	3	13,64%
Neuvolan palvelut	4	18,18%
Suun terveydenhuolto	4	18,18%
Unen merkitys	2	9,09%
Stressin hallinta	5	22,73%
Mielenterveyspalvelut	3	13,64%
Työttömyyspalvelut	1	4,55%
Lapsiperheiden maksuttomat palvelut	10	45,45%
Sosiaalipalvelut	3	13,64%
Kelan tuet ja palvelut	7	31,82%
Joku muu, mikä?	0	0%

Keskiarvo 11,57

14. Millaista tekemistä toivoisit toimintaan?

Vastaajien määrä: 23, valittujen vastausten lukumäärä: 98

Leikkiä 13	56,52%	
Pelaamista 10	43,48%	
Askartelua 16	69,57%	
Loruja ja laululeikkejä 9	39,13%	
Jumppaa 14	60,87%	
Perhesirkusta 7	30,43%	
Hemmottelujuttuja 6	26,09%	
Ohjattua keskustelua 7	30,43%	
Neuvontaa 5	21,74%	
Vapaata olemista 3	13,04%	
Vierailijoita (esim. terveydenhoitaja, hammashoitaja) 8		34,78%
Muuta, mitä? 0	0%	

Keskiarvo 5

15. Onko toiminnalla ollut jotain merkitystä perheellenne?

Vastaajien määrä: 24

Kyllä, mitä? 20	83,33%
Ei 4	16,67%

Keskiarvo 1,17

Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset

Kyllä, mitä? Mukavaa toimintaa, helposti lähestyttävää.

Kyllä, mitä? Mukavaa toimintaa, helposti lähestyttävää.

Kyllä, mitä? Hyviä kokemuksia. Liikuntaa ja yhdessä harrastamista.

Kyllä, mitä? Näemme enemmän lastemme tarhakavereita.

Kyllä, mitä? Tutustumista

Kyllä, mitä? Lapset ja minä odotamme jo soppapäiviä. Alkuun oli kivaa, että pääsi itsekin päiväkodin seinien sisälle seuraamaan lasten leikkiä päikkykavereiden kanssa, ja

näkemään lapsen vuorovaikutusta päiväkotiympäristössä. Se, että saa tulla arkipäivänä valmiiseen ruokapöytään, on tarjonnut itselle hengähdys hetken. On saanut keskittyä lapsiin ja heidän kanssa olemiseen. Toisaalta, leikitys apua on ollut tarjolla, jos on halunnut keskustella aikuisten kanssa. Yksinäiselle tuntuu mukavalta, kun joku kysyy kuulumisia.

Kyllä, mitä? Hauska

Kyllä, mitä? Yhdessäolo, huvipuistokokemus oli hieno

Kyllä, mitä? Olemme imeneet toiminnasta positiivista perhe-energiaa, paljon!

Kyllä, mitä? Tutustumista

16. Kuinka suuri vaikutus ruokatarjoilulla on toimintaan osallistumiseenne?

Vastaajien määrä: 24

Ei lainkaan 1 2 3 4 5 todella paljon yhteensä keskiarvo

3 2 7 8 4 24 3,33

12,5% 8,33% 29,17% 33,33% 16,67%

17. Mitä mieltä olet ruokatarjoilusta?

Vastaajien määrä: 22

Vastaukset

Hyvää

Pizza oli lasten mielen. Kasvisruoka ollut hyvää.

Ruoka

Se on hyvä, varsinkin Suomessa.

Monipuolinen ja hyvä.

Kiva koska tulemme suoraan töistä.

Perushyvää ruokaa

Erinomaista ruokaa on ollut kiitos

Ihan hyvät on ollut.

Hyvä mieli kios

Hyvä

Hyvä

Hyvää ja maistuvaa.

Hyvää

Ihan ok

Hyvä

Hyvää

Kyllä

Tosihyvä

Ollut loistava ja monipuolinen.

Hyvää

Hyvä

18. Mitä hyvää Soppaa ja sympatiaa -toiminnassa on?

Vastaajien määrä: 18

Vastaukset

Kiva tavata perheitä

Helppous.

Tutustuminen muihin.

Yhdessä tekeminen, muiden kanssa puuhastelu ja muiden perheiden näkeminen.

Ystävällinen henkilökunta ja iloinen vastaanotto

Yhteys muihin vanhempiin ja leppoisa olemista

Kaikki on erikoista. Lapset tykkää tosi paljon

Luo mahdollisuuksia tutustua muihin vanhempiin ja saada kavereita.

Mukavat ihmiset ei muuta kui sanoisin kiitos

Ruoka ja askartelu

Perheitä tukevaa

Positiivisten ihmisten yhdessäolo.

Ihmiset

Kaikki lapset ovat yhdessä, hyvä ilmapiiri ja hauskaa.

Lasten ohjelmat

Kaikki on hyvä

Kaikki on hyvää

Tosi ihanat työntekijät.

19. Muuttaisitko jotain toiminnassa?

Vastaajien määrä: 22, valittujen vastausten lukumäärä: 22

En 19 86,36%

Kyllä, mitä? 3 13,64%

Keskiarvo 1,14

20. Mielipiteenne toiminnasta

Vastaajien määrä: 24

	En ollenkaan	jonkin verran	vähän	melko paljon	todella paljon	yhteensä	keskiarvo
Oletko pi- tänyt ruuasta?	0 0%	1 4,17%	1 4,17%	11 45,83%	11 45,83%	24	4,33
Oletko viihtynyt?	0 0%	0 0%	1 4,35%	7 30,43%	15 65,22%	23	4,61
Suosittelisitko toimintaa?	1 4,35%	1 4,35%	0 0%	5 21,74%	16 69,56%	23	4,48

21. Halutessasi lähetä terveiset Soppaa ja sympatiaa -toiminnan työntekijöille

Vastaajien määrä: 21

Vastaukset

Kiitoksia

Toivottavasti jatkuu vielä myöhemminkin.

Ootteko ihania

Ihana te kaikki olette!

Kitos

Jatkakaa samaan malliin. Kiitos ystävällisyydestä ja hauskaasta toiminnasta.

Kiitos kaikesta

Kiitos paljon tärkeästä työstä!

Kiitos tosi paljon ❤️❤️

Kyllä

Kasvit ruoka

Hienoa työtä 😊

Hei te!!! Järjestätte ihan mahtavaa toimintaa - olette upeita ihmisiä!!

Kyllä te olette tosi hyvin ihmisiä

Kiitos mukaville järjestäjille hyvästä työstä ja rennosta ilmapiiristä.

Paljon terveisiä kaikille

Kyllä

Kiitos paljon teille

Jatkakaa samaan malliin, kiitos tähän astisesta.

Samaan malliin.